

CENY OGŁOSZENI:

za wiersz milimetryowy
przed 1 złoty, w tekście
50 gr., za tekstem 40 gr.
Ogłoszenia tabelarycz-
ne 50 proc., a świątecz-
ne 25 proc. drożej. Dro-
bne ogłoszenia po 10
groszy. Dla poszuku-
jących pracy 5 gr. za
wyraz. Najmniej 1 z.

Konto czekowe PKO
Warszawa 65.070

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny: WIKTOR MONSIORSKI.

Prenumerata wy-
nosi miesięcznie
zł. 2.00

Adres administracji:
Piłsudskiego Nr. 8, te-
lefon 4-37, telefon re-
dakcji 6-92, telefon re-
dakcji nocnej i dru-
karni 4-94.

Konto czekowe PKO.
Warszawa 65.070

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 18, tel. 507; BĘDZIN, Malachowskiego 24, tel. 5-93; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek nr. 9, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

ZATONIECIE POLSKIEGO STATKU „NIEMEN”

po zderzeniu z czteromasztowcem chińskim.

Zalogę zdołano uratować.

WARSZAWA, 1. 10. (wl.) Dziś w no-
cy koło Göteborga zderzył się statek
polski „Niemen” z czteromasztowcem
chińskim „Lawhill”. „Niemen” w kilka
minut po zderzeniu zatonął, załogę zdo-
łano uratować.

Szczegóły katastrofy były następu-
jące:

Okolo godziny 3 nad ranem, w cza-
sie mgły, kapitan statku zauważył wy-
łaniający się nagle z odległości 25 me-
trów statek.

W chwili potem nastąpiło gwałtowne
zderzenie. Statek „Lawhill” wybił
w „Niemnie” wielką dziurę, przez którą
wdarły się strumienie wody. Jeden z
padających masztów zniszczył aparat
radiowy.

Mimo rany, jaką odniósł kapitan
przy upadku z mostku, zarządził alarm.
Rzucono się do spuszczenia łodzi ratun-
kowych.

Większość załogi była niemal naga,

starając się jaknajszybciej oddalić od
miejsca zatonięcia z powodu wirów
wodnych.

„Niemen” zatonął w ciągu 7 minut.
Uratowana załoga przez 8 godzin
plywała w łodziach po wzburzonym

morzu. Zauważona wreszcie została
przez przepływający statek szwedzki,
który zabrał rozbitków na pokład.

Wielu z marynarzy jest rannych.
„Niemen” płynął z węglem i był ubez-
pieczony.

Powrót premiera Prystora.

SPODZIEWANE OŻYWIENIE ŻYCIA POLITYCZNEGO.

WARSZAWA, 1. 10. (wl.) Dziś popo-
łudniu powrócił do Warszawy z urlopu
wypoczynkowego premier Prystor i
objął urzędowanie.

W związku z powrotem premiera
spodziewane jest ożywienie życia poli-
tycznego.

W początkach przyszłego tygodnia

spodziewane jest zwołanie posiedzenia
rady ministrów, która zajmie się przy-
gotowaniem nowych dekretów prezy-
denta Rzplitej.

Równocześnie spodziewane są nara-
dy pomiędzy prezydentem Rzplitej a
premierem. Sesja sejmowa nie będzie
zwołana przed końcem października.

Niemcy uczcili pamięć bohaterskich lotników por. Zwirki i inż. Wigury.

BERLIN, 1. 10. (PAT) Wreczenie
zdobytych przez lotników polskich pod
czas tegorocznego Challengeu nagród
odbyło się bardzo uroczyste w siedzi-
bie aeroklubu niemieckiego. Podczas
przyjęcia na cześć delegatów polskiego
aeroklubu mjr. Kwiecińskiego i kpt.
pilota Skarżyńskiego wygłosił przemó-
wienie prezes aeroklubu niemieckiego
mjr. Koechler, który w podniosłych sło-

wach uczcił pamięć bohaterskich lot-
ników por. Zwirki i inż. Wigury, zwy-
cięzców konkursu, którym nie było są-
dzone odebrać zdobytych nagród osobi-
ście.

Na uroczystości obecni byli wszyscy
lotnicy niemieccy biorący udział w rei-
dzie z Morsigem, Possem i Seidemanem
na czele, przedstawiciele ministerjum
komunikacji i inni.

Lot polski Warszawa -- Bagdad.

KAPITAN KARPIŃSKI STARTUJE DZISIAJ Z WARSZAWY.

WARSZAWA, 1. 10. (wl.) Kpt. pilot
Karpiński startuje jutro rano z lotni-
ska mokotowskiego do lotu Warszawa
— Bagdad. Przygotowania zostały już

całkowicie zakończone i zagwarantowa-
na pomoc władz przy lądowaniu lotni-
ka na trasie lotu, zwłaszcza w miej-
scach mniej ludnych.

Z powodu reorganizacji emerytom nie wypłacono.

WARSZAWA, 1. 10. Emerytów pań-
stwowych, którzy dziś zgłosili się do
urzędów pocztowych, tak jak każdego
1-go, spotkała przykra niespodzianka.

Oto urzędy pocztowe nie otrzymały
dotąd dyspozycji wypłacenia emerytar.
Niektórzy emeryci znaleźli się w
przykrem położeniu.

Opóźnienie wypłaty nastąpiło wsku-
tek zmiany systemu wypłat. Dotych-

czas izba skarbowa przekazywała pie-
niądze do urzędów pocztowych przez
PKO. Obecnie zaś wszystkie urzędy
pocztowe otrzymują bezpośrednio pie-
niądze i roczne wykazy z izby skarbo-
wej.

Wypłata nastąpi w ciągu poniedział-
ku lub wtorku.

W dniu dzisiejszym otrzymali tylko
emerytury pocztowcy i kolejarze.

Brat narzeczonym własnej siostry.

SPOTKANIE PO 20 LATACH NA ŚLUBNYM KOBIERCU.

ŁÓDŹ, 1. 10. Szewcowi Dawidowi Lej-
bowi Melnikowi, zamieszkałemu przy
ul. Brzezińskiej zmarła przed 20 laty
żona, osieracając czworo drobnych
dzieci. Dwie córeczki biedny szewc od-
dał do domu sierot, jednego chłopca do
rodziny żony, zaś 7-letniego Josela za-
brał z sobą wujek do Ameryki.

Chłopak był bardzo przedsiębiorczy,
dorobił się za oceanem poważnego ma-
jątku i postanowił się ożenić. Nie chciał
jednak pojąć za żonę amerykańki, wo-
bec czego niedawno temu przyjechał
do kraju, aby znaleźć sobie towarzyszkę
życia.

Zaraz przed dworcem łódzkim wpa-
dła mu w oko przystojna panienska.

Amerykanin poznał się z nią, zwierzył
ją się ze swymi zamiarami.

Gitla, tak jej bowiem było na imię,
oświadczyła przyjęła. Ustalono termin
ślubu. Ponieważ narzeczona nie miała
rodziców i wychowywała się w inter-
nacie, wesele miało się odbyć w mieszkaniu jej ciotki.

Narzeczeni wraz z ciotką i świadka-
mi udali się do rabina. Gdy przyszło
do ustalenia nazwisk rodziców, daty u-
rodzenia obojga, rabin zrobił sensa-
cyjną odkrycie.

Oto okazało się, że Gitla jest rodzo-
ną siostrą Josela, wobec czego ślub nie
może się odbyć.

ADWOKAT

Henryk Horski

OTWORZYŁ KANCELARIĘ

W SOSNOWCU, UL. PIŁSUDSKIEGO
Nr. 8, MIESZK. 15, II PIĘTRO, FRONT
TELEFON 124.

MINISTER ZALESKI U PREZESA FEDERACJI SZWAJCARSKIEJ.

BERN, 1. 1. (PAT.) Prezes federacji
szwajcarskiej, Motta przyjął w palacu
rządu w otoczeniu ministrów Dinicher,
ta i Stoutza ministra Zaleskiego, któ-
remu towarzyszył szef gabinetu Szum-
lakowski, poseł polski w Bernie Modze-
lewski. Minister Zaleski wręczył preze-
sowi Motcie wazon z brązu na znak
wdzięczności Polski za gościnne przy-
jęcie okazane w swoim czasie przez
Szwajcarję emigrantom polskim. Przy
okazji wręczenia wazonu minister Zale-
ski wygłosił przemówienie, na które
odpowiedział prezes Motta. Następnie
goście polscy podejmowani byli przez
prezesa Mottę śniadaniem.

— O —

EGZEKUTOR W KAWIARNI ZRE- WIDOWAŁ KIESZENIE KELNERA.

ŁWÓW, 1. 10. W czasie gdy kawiarnia
„Georgesa” przy ul. Legionów by-
ła przepełniona gośćmi, wkroczył eg-
zekutor podatkowy z nakazem egzeku-
cyjnym. Egzekutor przeprowadził re-
wizję osobistą u starszego kelnera, któ-
ry zbierał pieniądze i zabrał mu, po-
chodzące z rachunków gości 313 zł, ja-
ko należność na pokrycie egzekwowanej
sumy.

Egzekutor tłumaczył się, że według
nowej ustawy egzekucyjnej, uprawnio-
niony jest do takiego postępowania.

— O —

GANDHI ZNOWU GROZI GŁODÓWKĄ.

AHMEDABAD, 1. 10. Jak słychać,
Gandhi dał do zrozumienia swym zwo-
lenikom, iż rozpocznie głodówkę, jeżeli
w ciągu sześciu miesięcy piętno „nie-
dotykalności” nie będzie starte z kast,
którymi on się obecnie bardzo czynnie
zajmuje.

— O —

KRZYŻE NA MIEJSCU KAT. STRO- FY W CIERLICKU.

CIESZYN, 1. 10. (PAT.) W Cierlicku,
na miejscu znalezienia zwłok śp. por.
Zwirki i inż. Wigury, wkopano p. owi-
zorycznie dwa drewniane krzyże z ta-
bliczkami, na których wyrzeźbione są nazwi-
ska zabitych bohaterów. Ludność miej-
scowa przyozdobiła krzyże kwiatami. W
miejscu krzyży postawione zostaną
wkrótce pomniki, które ufunduje lu-
dność polska z czeskiego Śląska.

— O —

FUZJA GO ZABIŁA.

WIELUŃ, 1. 10. — Józef i Stanisław
Gawronowie, synowie gospodarza w
Gadzinowicach, sporządzili sobie fuzję
z kawałka żelaznej rurki. Wczoraj rano
stanowili wypróbować strzelbę.

Zaraz pierwszy strzał okazał się tra-
giczny. Słaba lufa nie wytrzymała ci-
śnienia wybuchającego prochu i rozpry-
snęła się na kawałki. Wybuch straszy-
wie zmasakrował twarz 16-letniemu Jo-
zefowi, tak, że zginął na miejscu, młodszy
Stanisław jest poważnie poraniony.

STRAJK PRACOWNIKÓW MIEJ- SKICH W STOLICY.

WARSZAWA, 1. 10. (wl.) W wy-
dziale technicznym magistratu stołecz-
nego wybuchł dziś nieoczekiwane
strajk pracowników na tle zalegania z
wypłatą zarobków.

Od poniedziałku grożą strajkiem
pracownicy gazowni. Na wypadek straj-
ku gazownia zostanie obsadzona przez
saperów.

WIELKIE FABRYKI ŁÓDZKIE SPRZEDAJĄ PONIŻEJ KOSZTÓW WŁASNYCH.

ŁÓDŹ, 1. 10. (wl.) Grono przemy-
słowców i kupców łódzkich zwróciło się
do władz ze skargą na niektóre większe
fabryki, które w walce konkurencyjnej
sprzedają towary poniżej kosztów pro-
dukcji.

Ten szczególnie dumping przynosi du-
że straty przemysłowcom i kupcom,
którzy nie są w stanie konkurować z
wielkimi przedsiębiorstwami.

PRZYMUSOWA REJESTRACJA CHOROBY HEINE - MEDINA.

WARSZAWA, 1. 10. (wl.) Departament
służby zdrowia ministerjum opie-
ki społecznej zarządził przymusową re-
jestrację wypadków choroby Heine -
Medina.

ZAJŚCIA W OTWOCKU.

WARSZAWA, 1. 10. (wl.) W Otwocku
doszło dziś do zajść na tle odmowy za-
płaty przez chłopów opłat targowych.
Zajścia zlikwidowała policja, aresztu-
jąc dwóch chłopów.

W POSZUKIWANIU LEKARZA.

WARSZAWA, 1. 10. (wl.) Jeden z le-
karzy - ginekologów dokonał na niej-
kiej Marji Łapińskiej niedozwolonego
zabiegu, skutkiem czego pacjentka się
ciężko rozchorowała.

Ponieważ chora nie chciała ujawnić
nazwiska lekarza, przeto sędzia śledczy
prowadzący dochodzenie przesłuchiwał
około 40 lekarzy, jednakże bez rezulta-
tu.

Echa spraw polsko-gdańskich w prasie czeskiej.

„Lidové Noviny“ (Nr. 429) zamieszczają artykuł swojego korespondenta warszawskiego, zatytułowany „Pakt polsko - gdański“. W artykule tym organ Stražského podkreśla, że zagranicą ustaliła się już opinia, że na ziemi polskiej nie ma ani jednego wpływowszego ugrupowania gospodarczego czy politycznego, któreby nie dążyło do współpracy z Gdańskiem, podczas gdy w Gdańsku ludzie ugodowo nastroszonych wobec Polski jest ciągle jeszcze bardzo mało. Porozumienie polsko - gdańskie osiągnięto nagle i niespodziewanie. Przyczyniło się do tego z jednej strony ciężkie położenie ekonomiczne Gdańska, z drugiej strony inicjatywa przedstawicieli ligi narodów Helmera Rostinga.

„Lidové Noviny“ zapominają jednak jeszcze o jednym, bardzo ważnym czynniku, który stał się bezpośrednim powodem „ugody“ polsko - gdańskiej, — a mianowicie o solidarnym stanowisku polskiego społeczeństwa, które ujawniło się w prowadzonej konsekwentnej akcji bojkotowej w stosunku do Gdańska.

Gdyby nie pewna wywołana tem stanowiskiem szerokich mas polskich, presja gospodarcza, nie-

wiadomo, dokąd zaprowadziłyby prowokatorskie, reżyserowane z Berlina, poczynania władz i ludności wolnego miasta. A i dziś jeszcze nie wiadomo czy warunki tej „ugo-

dy“ zostaną przez Gdańsk dotrzymane. Świeży fakt pobicia obywatela polskiego przy asyście policji gdańskiej nie zdaje się dobrze wróżyć na przyszłość. (Z. A. P.)

Od 300 lat wiemy, że są mikroby.

Pierwszy raz zobaczył je... oddzwiera.

Holandja czciła ostatnio uroczyste 300-lecie narodzin Antoniego Leeuwenhoek, człowieka którego odkrycie zapoczątkowało nową erę w dziejach ludzkości.

Leeuwenhoek, skromny oddzwier w ratunku w Delftach, wszystkie wolne od zajęć chwile poświęcał szlifowaniu szkiełek. Dzięki tej niewinnej zabawie, stworzył pierwszy mikroskop, i poprzez szkła tego mikro-

skopu zobaczył miliony dziwnych stworzonek, o których istnieniu dotychczas nikt nie miał pojęcia.

Skromny dozorca zdawał sobie sprawę z olbrzymiej wagi swego odkrycia. Najlepszy dowód, że zamel dowód, o nim powagom naukowym, zgromadzonym w „Królewskim Towarzystwie Naukowym w Londynie“.

Od tej chwili niewidzialny świat milionów istot, rządzących naszym życiem i śmiercią i groźniejszych niż

wszystkie armie świata, został objawiony ludziom.

O Leeuwenhoeku, pierwszym od krywy mikrobow pisano wiele. Poświęcił mu pierwszy rozdział swej pięknej książki „Lewey mikrobow“ Paul de Kruiff.

Obecnie z okazji 300-lecia narodzin oddzwiernego z Delft ukazała się obszerna monografia o nim p. t. „Antoni van Leeuwenhoek i jego małe stworzenia“. Autorem tej książki jest dr. Clifford Dobell, jest on członkiem tegoż samego londyńskiego „Royal Society“, instytucji, która przed trzema wiekami otrzymała pierwszą medallon Leeuwenhoek.

Doniosła dla całego świata trzy-wiekową rocznicę uczczono godnie nie tylko w ojczyźnie Leeuwenhoek, Holandji. W Ameryce urządono po miastach uroczyste akademie, w Wiedniu wygłoszono na ten temat odczyty, a w Anglii urządono wystawę, będącą w związku z życiem tego, który odkrył nieznaną świat.

Wstrzymanie licytacji ruchomości hr. Potockiego w Baranowiczach.

W dniu 27 września w urzędzie skarbowym w Baranowiczach miała się odbyć licytacja ruchomości zajętych przez komornika w majątku należącym do hrabiego Potockiego, z tytułu należnych podatków, których suma sięga 2 milionów złotych. Rzeczywiście, punktualnie o godzinie 10 rano rozpoczęła się licytacja i zdołano zaledwie sprzedać piękną głowę rysia, gdy nadszedł telefonogram do urzędu skarbowego, by natychmiast wstrzymać licytację. W związku z powyższym telefonogramem przerwano licytację, która wielokrotnie już nie może dojść do skutku z powodu zarządzeń otrzymywanych z Warszawy gdzie hr. Potocki nie przestaje interwenjować w swoich sprawach podatkowych. A tymczasem należności podatkowe hr. Potockiego rosną w dalszym ciągu.

Powrócił

Dr. med. LUFTSPRINGER

b. Dyrektor Szpitala Wenerycznego
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Leczenie żyłaków. Diatermia. Lampa kwarcowa

Przyjmuje od godz. 10—1 i od 5—8 po poł.
SOSNOWIEC

ul. Modrzejska 39 II p. Tel. 6 09.

Czy jesteś członkiem L.O.P.P.

Swinie przechodzą odchudzającą kurację.

Dumą każdego hodowcy nieroga cizny była zawsze jaknajtłustsza, najwięcej ważąca świnią.

Tymczasem, istnieje w tej chwili kraj, w którym pojęcia o wartości świń odrzuciły się i zmieniły gwałtownie. Lżejsze świnię stały się bardziej pożądane od swych cięższych towarzyszek.

Krajem tym jest Holandia, gdzie okazało się rozporządzenie, iż wolno eksportować do Anglii tylko świnię wagi od 76 do 100 kilo.

Cena kilograma takiego wieprza wynosi 15 centów, gdy kilo cięższej świni można dostać już za 12 centów.

Doszło więc do tego, że świnię, zamiast się tuczyć, będą musiały rozpocząć odchudzającą kurację, by zachować linję i w ten sposób nadawać się do eksportu do Anglii.

ROZMOWA HERRIOTA Z LITWINOWEM.

PARYŻ, 1. 10. Prasa paryska ze szczególną uwagą śledzi wczorajsze rozmowy między Herriotem a komisarzem Litwinowem, które dotyczyły rumuńsko - sowieckiego paktu o nieagresji.

Genewscy sprawozdawcy dzienników paryskich twierdzą, że Herriot usiłował przekonać Litwinowa o konieczności dojścia tego paktu do skutku, co jednak uwarunkowane jest zrzeczeniem się przez Sowiety swych pretensyj do Besarabji. Rezygnacja ta musiała być być zamieszczona w tekście paktu.

W jakiej mierze usiłowania Herriota się powiodły, niewiadomo, gdyż obie strony zachowują co do tego ścisłe milczenie.

Kto wygrał na loterii?

V klasa.

WARSZAWA, 1. 10. —

Zł. 10.000 nr. 149854.

Zł. 3.000 na n-ry: 27478 27864 79319 70514 139745.

Zł. 2.000 na n-ry: 8670 11332 12301 13199 22274 35467 39355 46480 46407 86824 107069 125168 130525 132183 133051 133115.

Zł. 1.000 na n-ry: 2711 13160 16055 21010 33187 33198 53540 58617 60324 62632 66865 68766 76174 82734 86638 92937 91037 95549 97441 91756 100302 111604 112221 131989 139771 142922 144931 144125 147367 148902.

Krwawe walki w północnym Kaukazie.

RUCH POWSTAŃCZY WŚRÓD GÓRALI KAUKASKICH.

RYGA, 1. 10. Ruch powstańczy wśród górali kaukaskich ogarnął Dagestan i obwód Czeceński. Miasto Mahacz-Kala opanowane było chwilowo przez powstańców, którzy rozstrzelali kilkunastu komunistów. Komunikacja kolejowa pomiędzy Władykaukazem i Derbentem była przerwana w ciągu dwóch tygodni.

Znaczne oddziały wojsk sowieckich zostały przetransportowane z najbliższych garnizonów oraz z Astrachania, celem stłumienia rozruchów i dokonania ekspedycji karnych.

Liczne bandy uzbrojonych górali pomimo chwilowego uspokojenia czynią w dalszym ciągu napady i dokonują aktów sabotażu.

Koniec wojny domowej w Brazylii

POWSZECHNA AMNESTJA DLA POWSTAŃCÓW.

LONDYN, 1. 10. Z Rio de Janeiro donoszą, że w kwaterze generała wojsk związkowych, Monteiro, w miejscowości Cruseiro rozpoczęły się rokowania o zawarcie zawieszenia broni pomiędzy wojskami rządowymi a powstańcami stanu Sao Paulo.

W imieniu powstańców rokowania prowadzi pułk. Villa Vella.

Narazie zawarto zawieszenie broni do północy, podczas którego powstańcy naradzają się nad warunkami stawianymi przez rząd centralny.

Warunki te zawierają amnestję dla powstańców z wyjątkiem przywódców, utworzenie nowego rządu w Sao Paulo i reformy w armji, która winna stać na uboczu od spraw politycznych, a w końcu utworzenie rządu jedności narodowej.

Rokowania rozpoczęły się na skutek depeszy głównodowodzącego wojsk powstańczych do prezydenta Vargasa, z prośbą o natychmiastowe zaprzestanie działań wojennych.

rosi koło niej jakby z pod ziemi aby jej pomóc. Rzuciła mu niedbałe „Dziękuję“ i odwróciła się do niego plecami.

Odtąd wszystko powtarzało się codziennie z niezmienną kolejnością przez 8 dni. Ukłon przy oknie, potem ukłon przed drzwiami i atencja na plaży. Dziewiątego dnia okno jego było puste. Ale na najbliższym rogu widniała sylwetka urażonego niepowodzeniem fabrykanta... na pięknym kasztanku.

— Sprowadziłem go z Drezna specjalnie aby móc pani towarzyszyć — tłumaczył się.

— Czego pan właściwie chce ode mnie?

— Chciałbym u stóp pani złożyć wszystkie skarby świata.

— O, połowa wystarczyłaby w zupełności!

Po tem pierwszym przełamaniu lodów w ciągu najbliższych dwóch tygodni Finster zasypywał nieznaną podarunkami, wśród których nie brak było eleganckiego samochodu. W końcu fabrykant, z ogromnym bukiem orchidej w ręku oświadczył się formalnie o rękę nieznaną, która wybuchła śmiechem, mówiąc:

— Proszę, niech pan pomówi z moim mężem. Przyjeżdża pojutrze.

Można sobie wyobrazić konsternację niefortunnego galopanta, który poczuwszy się oszukany wniósł skargę do sądu, żądając zwrotu wszystkich prezentów, uczynionych — jak mówił — w przewidywaniu małżeństwa. Dama utrzymuje, że z zachowania jej powinien być wywnioskować, że nie brała go poważnie i nie myślała o małżeństwie.

Sąd jednak staje po stronie poszkodowanego i skazuje piękną damę na zwrot podarków, uzasadniając wyrok tem, że przyzwoita kobieta, przyjmująca prezenty od mężczyzny, powinna przypuszczać, że ma on co do niej poważne zamiary. Przez zamilczenie swego małżeństwa dopuściła się złośliwego wprowadzenia w błąd rozkochanego wielbiciela.

I za to należy mu się zadośćuczynienie w formie zwrotu prezentów i kosztów procesu...

Półowiczny tryumf sprawiedliwości dziejowej.

W czternastą rocznicę pogromu militarnych Niemiec.

Jeżeli przemierzmy dokładnie dystans pomiędzy pokonaniami Niemcami z roku 1918, a potężniejszymi coraz więcej w siłę militarną Niemcami z roku 1932, to mimowoli przypominają się słowa, które wyrzec miał zmarły marszałek Foch, że „cywile zaprzepaścili owoce zwycięstwa żołnierza francuskiego”. Po czternastu latach pokoju hydra militarystyki niemieckiej, przyniesiona trochę, ale nie zduszona zupełnie, urosła tak dalece znów w moc i potęgę, że przed światem zawisła ponownie groźba zbrojnego zakłócenia pokoju Przez Niemcy.

Inaczej zupełnie było przed czternastu laty. Jak wiadomo od połowy lipca 1918 r. szala zwycięstwa przechyliła się stanowczo na stronę koalicji. Odtąd Niemcy prawie dzień w dzień ponoszą klęski i cofają się na całej linii, zbliżając się do katastrofy.

Przyspieszyła pogrom państw centralnych ich klęska na półwyspie Bałkańskim. w połowie września 1918 r. Tam został przerwany front bułgarsko - austriacko - niemiecki na znacznej przestrzeni, wojska serbskie, francuskie i angielskie odebrały wkrótce całą niemal Serbję. Bułgaria wyczerpana gospodarczo i rozgromiona zawarła na własną rękę rozejm, zdawszy się na łaskę i niełaskę zwycięzców.

Niedługo potem podobną klęskę poniosły Austro - Węgry na froncie włoskim; tam również front został przerwany na wielkiej przestrzeni i rozpoczęła się samowolna, dzika demobilizacja olbrzymich wojsk tam walczących, która więcej ofiar pochłonęła niż sama klęska.

Chwila pogromu zbliżała się nieuchronnie i dla Niemiec, których położenie stawało się już rozpaczliwe. Nie pomogły żadne narady, Niemcy zmuszone zostały do kapitulacji i dnia 5 października przed 14 laty kanclerz Rzeszy książę Maksym. Badeński zwrócił się wreszcie imieniem rządu z prośbą do prezydenta Wilsona, aby zechciał pośredniczyć u innych państw koalicyjnych w sprawie natychmiastowego rozejmu i rozpoczęcia rokowań pokojowych na podstawie 14 Punktów Wilsona z dnia 8 stycznia 1918 roku.

Marszałek Foch po naradzie ze sprzymierzeńcami podyktował Niemcom wprost druzgocące warunki zawieszenia broni, przyjęte przez nich 5 tygodni później t. j. dnia 11 listopada. Warunki te dotyczyły m. l. opróżnienia Belgji, Alzacji, Lotaryngji i innych zajętych terytoriów, oddania koalicji prawie całej niemieckiej siły zbrojnej na lądzie, wodzie i w powietrzu, oraz oddania w zastaw lewego brzegu Renu z miastami Moguncją, Koblencją i Kolonią.

Niemcy, przyjmując te ciężkie warunki, jak i 14 punktów Wilsona jedynie dla uzyskania zawieszenia broni, przyznały się do zupełnego pogromu. Jesienią przed czternastu laty legł u stóp zwycięzców najpotężniejszy pod względem militarnym

nym zaborca i odwieczny wróg pokoju Europy.

Europa, po raz pierwszy w dziejach znalazła się w sytuacji wyjątkowej. Była w stanie zabezpieczyć pokój, o ile nie na zawsze, to przynajmniej na jakie kilkadziesiąt lat. Moloch militarny Niemiec leżał zduszony na ziemi i można było tak ukształtować stosunki w Europie, żeby brakło na długi czas możliwości odrodzenia potęgi militarnej Niemiec. Jednakże tak się nie stało.

O ile w roku 1918 zwycięzcą na placu boju był genjusz wojskowy francuski, mając do pomocy siły orężne państw sprzymierzonych, o tyle w latach następnych zwycięstwo przechyliło się na szalę dyplomacji niemieckiej, która podstępem, chytrością i obłudą potrafiła rozzerwać w dużej części krepujące ją kajda-

ny traktatu wersalskiego.

Przyczynił się do tego brak jednomyślności w sprawach niemieckich wśród koalicji, oraz zbyt wiaira Francji w obłudne zapewnienia pokojowe Niemiec. W rezultacie Niemcy w ciągu tych czternastu lat dokonały kilku potężnych wyłomów w silnej zdawało się budowie traktatu wersalskiego, odzyskały z powrotem Nadrenję, uchyliły się od płacenia odszkodowań wojennych, zdołały sobie zapewnić prawie, że zupełną swobodę zbrojeń i dzisiaj tak samo jak w roku 1914 zagrażają pokojowi Europy.

I przyjdzie może jeszcze chwila, kiedy państwa dawniejszej koalicji pożąta swojej dzisiejszej uległości wobec Niemiec, tylko, że łatwo się zdarzyć może, że będą to... żale spóźnione.

L. Ł.

PODZIĘKOWANIE.

Wielebnemu Księdzu Nowakowi, Towarzystwu Ligi Niewiast, Kołom Różańcowym oraz wszystkim, którzy wzięli udział w odprawieniu zwłok

Ś. p. Petroneli Kapuściłkowej

na miejsce wiecznego spoczynku składa serdeczne „Bóg Zapłać”
RODZINA.

Sadźmy drzewa na nieużytkach i przy drogach!

Podróżnego, który z okien pociągu lub samochodu przygląda się krajobrazowi polskiemu, uderza przede wszystkim znaczna ilość obszarów, niepokrytych żadną roślinnością i niewyżytkowanych nawet jako pastwiska. W mniej żyznych okolicach kraju nieużytki takie są niemal co krok spotykane. Z dróg tej strony widzi się również wiele dróg, a nawet ważniejszych szos, nie obsadzonych nawet najskromniejszymi drzewkami.

Fakty te rażą szczególnie każdego, kto zwiedzał zachodnią Europę i pamięta, jak tam każda niemal piędź ziemi jest odpowiednio wykorzystana i nawet na najgorszych gruntach rosną jakieś pożyteczne czy ozdobne rośliny, a wszelkie drogi, przez umiejętnie wysadzenie drzewami, stanowią piękne i ciekawe aleje.

Ze zadrzewienia nieużytków jest rzeczą korzystną z punktu widzenia gospodarczego, a dla kraju ze wszelkich miar pożyteczną — nie trzeba chyba udowadniać. Każdy właściciel gruntu, nie nadającego się do uprawy ze względu na swą nieurodzajność, piaszczystość, czy też nadmierną wilgoć, powinien we własnym, dobrze zrozumianym interesie, zdobyć się na jednorazową, stosunkowo niewielką inwestycję i postarać się o stopniowe chociażby zalesienie tych zupełnie bezużytecznych gruntów.

Niemą bowiem prawie tak jałowego gruntu, na którymby się nie dało zasadzić jakiegoś gatunku drzew. Sosny udają się na najgorszych płaskach, mokrada można obsadzić wikliną; taka np. topola niekłańska, niedawno wprowadzona, nadzwyczaj oporna odmiana kanadyjskiej topoli, mająca minimalne wymagania co do gruntu, rozwija się znakomicie, zarówno na gruntach podmokłych, jak i nieurodzajnych płaskach, a posiada jeszcze tę zaletę, iż po 30-tu latach nadaje się już do eksploatacji. W żyzniejszych i bardziej zaludnionych okolicach możnaby z wielkim pożytkiem wysadzać drogi drzewami owocowymi.

Niestety, pomimo widocznych i niezaprzeczalnych korzyści, jakie dać może sadzenie drzew, idea ta jest mało popularna w społeczeństwie, a rolnicy wobec kryzysu boja się wszelkich inwestycji.

Zadrzewianie kraju ma znaczenie

nie tylko dla gospodarstw prywatnych, ale i dla całego społeczeństwa. Względnie zdrowotne wymagają, aby zadrzewienie kraju było możliwie gęste, badania zaś meteorologiczne wykazały, iż lasy mają bardzo korzystny wpływ na klimat. Oprócz tego zalesienie kresów państwa jest nader ważne z punktu widzenia obrony kraju.

To też jeżeli państwo w drodze ustawy stara się ochronić lasy przed rabunkową gospodarką, powinno ono z drugiej strony wszelkimi dostępnymi środkami popierać ideę zadrzewiania kraju. Takim ośrodkiem, stosunkowo mało kosztownym, byłaby odpowiednia propaganda, któraby rzuciła w szerokie masy hasło sadzenia drzew i wskazała korzyści, jakie tą drogą można osiągnąć.

Należałoby np. ustalić jakiś „narodowy dzień sadzenia drzewek”, w który pan prezydent, jako pierwszy gospodarz państwa, zasadziłby własnoręcznie honorowe drzewko, zaś wszędzie na prowiniejszynałoby to wojewodowie w imieniu głowy państwa.

Można również wprowadzić jakiś medal, czy odznakę dla wszystkich, którzy się zasłużyli ideą zadrzewiania kraju, a więc dla wójtów i sołtysów, którzy w swoich gminach i wsiach rozwinięciem najbardziej owocną działalność około krzewienia tej idei, dla tych właścicieli ziemskich, którzy okazują największą gorliwość w zadrzewianiu nieużytków; można wyznaczyć premje za najpiękniejsze okazy drzewek i t. p.

Taka „psychologiczna propaganda” może stosunkowo niewielkim kosztem przyczynić się do upiększenia naszego kraju i przysporzenia mu bogactw naturalnych.

Przykładem dla nas powinny być Włochy, gdzie Mussolini w głębokim zrozumieniu ważności kwestji zalesienia kraju dla jego bogactwa narodowego, wydał przed trzema laty dekret, nakazujący właścicielom sadzenie topoli, wyznaczając równocześnie odpowiednie premje pieniężne.

Skutkiem tej akcji zasadzono w 63 prowincjach w ciągu dwóch lat ponad 3 miliony drzewek, co jest dowodem, jak wielki rezultat może osiągnąć mądre pomyslane akcja rządowa w kierunku zalesiania kraju.

A. M.

Z cyklu tradycji kościelnych

Nabożeństwo różańcowe.

Jak wiadomo, październik poświęcony jest Matce Boskiej Różańcowej. Rozmawiany w czele swej Niebieskiej Królowej naród polski, każdy rodzaj nabożeństwa do Niej skwapliwie przyjmuje i pilnie je zawsze odprawia. Nigdzie też może Różaniec, owa korona nabożeństw marjańskich, tak bujnie się nie przyjął, jak w Polsce. Nabożeństwo to było właściwie nie tylko prostemu ludowi, ale kwitło ono i w pałacach magnackich i na królewskich dworach.

Nabożeństwo różańcowe zaprowadzone zostało z początkiem XIII wieku przez św. Dominika, który żył w czasach, kiedy wśród wiernych kościoła wielkie spustoszenie szerzyła sekta albigensów, kacerzy, występujących m. l. bluźnierczo przeciwko N. Marji Pannie. Św. Dominik, wielki Jej czciciel zwalczać zaczął błędy albigensów i wielu z nich nawrócił. Przekonał się jednak, że nauki tych heretyków zapuściły miejscami zbyt głęboko korzenie i że bez pomocy nieba herezji nie zwalczy. Prosił więc gorąco N. Marję Pannę o pomoc.

I Królowa Niebios objawiła się raz św. Dominikowi, gdy zatopiony w żarliwej modlitwie klęczał w kaplicy i wskazała, że częste i pobożne odmawianie Pozdrowienia Anielskiego, najskuteczniej przyczyni się do nawrócenia niewiernych, wiernym zaś różne łaski wyjednać może. Pouczony przez Matkę Boską ułożył wtedy św. Dominik nabożeństwo różańcowe.

To nabożeństwo zaczął szereg św. Dominik wśród heretyków z nadzwyczajnym skutkiem. Niewierni nawracali się masowo, grzesznicy odmawiający różaniec, porzucali swe zgubne nałogi, wierni zaś umacniali się w wierze i w cnotach.

Nabożeństwo to nazwane zostało różańcem dlatego, że każde „Zdrowaś Marja”, odmówione pobożnie, stanowi jakoby kwiat róży, składający się na wianek, spleciony na cześć N. Marji Panny.

KRONIKA

Październik	Dziś: NMP. Róży
2	Jutro: Ludomira
Niedziela	Wschód słońca: 5.45
	Zachód słońca: 52.1

WARSZAWA.

Niedziela, 2 października.
13.00. Program na dz. nast. 10.05. Nabożeństwo z Poznania. 11.35. Co ma na celu ubezpieczenie społeczne. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz. nast. 12.10. Uur. kom. PIM. 12.15. Poranek symf. z Filh. Warsz. 14.00. Kom. roln. 14.05. Zakończenie prac konkursowych mł. wiejskiej. 14.25. Muzyka. 15.00. O krzewach jagodowych. 16.00. Co się dzieje na świecie. 16.15. Obrazek dla dzieci. 16.25. Płyty. 16.40. Kom. Zw. Prac. Gmin Wiejskich. 16.45. Wład. przyjemne i pożyteczne. 17.00. Koncert „po południowy”. 17.55. Program na dz. nast. 18.00. Muzyka lekka. 18.55. Rozmaitości. 19.20. Kom. Tow. Zach. do Hod. koni w Polsce. 19.25. Od Sasa i od lasa. 20.00. Tr. z Wiednia. 22.10. Muzyka tan. 22.55. Urz. kom. PIM. i kom. policyjny. 23.00. D. c. muzyki tan.

WARSZAWA.

Poniedziałek 3 października.
11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz. nast. 12.10. Gdz. Przegląd Prasy Polsk. 12.40. Urz. kom. P. L. M. 12.45. Płyty. 13.55. Przegląd kom. 14.25. Kom. gospod. 16.00. Skrzynka pocztowa. 16.15. Francuski kurs. 16.30. Płyty. 16.40. Drzewo Matki Boskiej. 17.00. Koncert solistów. 17.55. Program na dz. nast. 18.00. Muzyka lekka. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Skrzynka roln. 19.30. Na wid nokretn. 19.45. Pras. Dz. Radj. 20.00. O peretka w 3 aktach „Ewa”. W przerwie Wład. sport. Dod. do Pras. Dz. Radj. 22.00. Skrzynka poczt. 22.15. Muzyka tańeczna. 22.55. Urz. kom. PIM. i kom. policyjny. 23.00. D. c. muzyki tan.

KATOWICE.

Niedziela, 2 października.
10.05. Naboż z Poznania. 11.35. Odczyt z Warsz. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz. nast. 12.10. Tr. z Warsz. 14.05. Królowa Różańca świętego. 14.25. Tr. z Warsz. 16.25. Intermezzo muz. 16.45. Tr. z Warsz. 17.55. Program na dz. nast. 18.00. Muzyka lekka. 18.55. Rozmaitości. 19.05. Intermezzo muz. 19.25. Słuch. z Warsz. 20.00. Tr. z Wiednia. 22.10. Program na dz. nast. 22.15. Tr. z Warsz.

MATRIMONIUM ACADEMICUM.

Przypadkowo wpadł mi w ręce numer „Expresu Zagłębia“, w którym poruszono sprawę zawierania przez akademików małżeństw intratnych, na drodze ogłoszeń matrymonjalnych, rzekomo... w celu umożliwienia sobie studjów. Mieszkam stale w Warszawie i dlatego może „Expres Zagłębia“ widuję rzadko... A szkoda, bo całokształt tej ciekawej polemiki doszedł do mnie tylko w jednym, czy dwu fragmentach. Jako wychowanek jednej z najstarszych korporacji polskich, od dawna już opuściłem mury wyższej uczelni, ale... aż mnie pióro świerzbi, aby zabrać głos w tej sprawie, dlatego też pozwalam sobie przesłać Sz. Redakcji tych kilka moich słów na temat „matrimonium academicum“.

Przedewszystkiem więc i zasadniczo jestem zdania, że akademik źle robi, jeśli się w czasie studjów żeni... Dom, obowiązki rodzinne, wreszcie codzienne kłopoty choćby najdrobniejsze, z prowadzeniem domu związane, odrywają umysł od studjów... podcinają skrzydła rozwinięte do dalekich, a górnych lotów. Każdy, kto przez sale wykładowe wyższej uczelni przeszedł, wie dokładnie, jak ważką dla samej atmosfery studjów jest „wolność studenta“. Ta wolność nie może i nie powinna być w najmniejszym stopniu krępowana. Bujne życie akademickie nie znosi żadnych więzów... pod warunkiem całkowitego zrezygnowania z jego pięknych stron.

Czem jest okres studjów w życiu każdego inteligenta, wiemy aż nadto dobrze. Obywatelstwo akademickie daje szereg swobód i przywilejów, ale... nakłada też duże obowiązki natury moralnej. Academicus to człowiek od którego samo jego społeczeństwo wymaga wysokiej etyki, czystości ideowej i poczucia honoru. Już samo to założenie wyklucza szukania żony z posagiem... na drodze matrymonjalnego insertu. Czemże jest bowiem człowiek, który ogłasza swe, powiedzmy ożwiarcie, zdolności małżeńskie czy seksualne... na sprzedaż? Do jakiej roli społecznej schodzi taki pan. Czyż nie bierze on na siebie dobrowoltę roli utrzymawcy kobiety bo-

gatej? A czy temsamem nie zasługuje na wykluczenie go z etycznie wysokiej społeczności akademickiej? Zarobkowanie przy pomocy narzędzi rozrodczych nie jest jeszcze na szczęście w Polsce uznawanym sposobem, metier, które można zarejestrować wśród innych zawodów. Choć... w dzisiejszych smutnych czasach, kiedy moralność zanikała się chorobą nagminną... może i do tego dojść.

Tembardziej właśnie od tego rodzaju naleciałości powojennych musi być wolna społeczność akademicka, ta społeczność, w której tradycje mickiewiczowskie żyją i nie

powinny były zamrzeć ani na jedną chwilę. Jeśli całe społeczeństwo jest chore na trąd moralny, niechże chociaż mała garstka akademików izoluje się od tej zarazy i pozostanie zdrowa, jako zarodek przyszłych, daj Boże, zdrowych pokoleń.

Wolę tysiąc razy akademika w podartych butach, jadającego studenckie obiady po 50 groszy, ale pełnego pięknej fantazji, zachłystującego się czystą ideą, idącego w życie z podniesionym czystym, nieskazitelnym czołem, niż dobrze ubranego i sytego akademika-utrzymawcę bogatej żony.

„Fillister“ z Warszawy.

Z izby rzemieślniczej w Kielcach.

TERMIN ZAMKNIĘCIA EGZAMINÓW CZELADNICZO — MISTRZOWSKICH UPROSZCZONYCH — ZAPOWIEDZ WALKI Z HANDLEM OD-NOSNYM. — OBNIŻENIE TAKS EGZAMINACYJNYCH.

Na ostatnim posiedzeniu zarządu kieleckiej izby rzemieślniczej zatwierdzono szereg aktualnych dla rzemiosła spraw, z których na szczególną uwagę zasługują następujące:

Zarząd izby rzemieślniczej postanowił wystąpić na walnem zebraniu członków izby z wnioskiem o zakończenie przyjmowania podań kandydatów do egzaminu czeladniczo — mistrzowskiego, t. zw. uproszczonego z dniem 31 grudnia 1932 r.

Wobec szerzącego się w zastraszający sposób okrutnego handlu pieczywem, wyrobami cukierniczymi co z punktu widzenia interesów rzemiosła piekarskiego i cukierniczego, jest zjawiskiem szkodliwym, postanowiono zwrócić się do wojewody kieleckiego z prośbą o wydanie odpowiednich zarządzeń władzom administra-

cyjnym, zmierzających do usunięcia tego niezdrowego stanu rzeczy.

Ponadto postanowiono poprzeć w całej rozciągłości podjęte przez radę izb rzemieślniczych starania o zwolnienie od podatku przemysłowego warsztaty szewskie, w których właśnie go od obrotu — w latach 1932 i 1933 ościele pracują z jedną siłą pomocniczą.

Ze względu na ciężkie położenie finansowe szkoły dokształcającej za wodowej w Kielcach postanowiono udzielić jej finansowego poparcia, oraz podjąć stosowne starania u kompetentnych władz.

W końcu postanowiono obniżyć taksę egzaminacyjną za egzamin czeladniczy do złotych 32.50 a za egzamin mistrzowski normalny do zł. 90.

Afera w urzędzie skarbowym w Dąbrowie zatacza coraz szersze kręgi

SPODZIEWANE SA DALSZE ARESZTOWANIA.

Wczoraj donosiliśmy o aresztowaniu dwóch urzędników urzędu skarbowego w Dąbrowie, oskarżonych o pobieranie łapówek od miejscowych kupców i firm.

Obecnie dowiadujemy się, że sprawa ta zatacza coraz szersze kręgi.

Mianowicie śledztwo prowadzone

w tej sprawie ustaliło, że aresztowani urzędnicy, niezależnie od pobierania łapówek, dopuścili się nadużyć na szkodę skarbu państwa.

Ustalono również, że w aferę tę wmięszanych jest także kilku miejscowych kupców.

W związku z tem spodziewane są dalsze aresztowania.

Z. Z. P. P. i H. w Sosnowcu

a sprawa komisji rewizyjnej w kasie chorych.

Z. Z. P. P. i H. w Sosnowcu nadsyła nam następujący komunikat:

Celem dopuszczenia czynnika obywatelskiego do kontroli gospodarki kas chorych zamierza ministerjum opieki społecznej w miejscach urzędujących obecnie komisarzy rewizyjnych powołać w drodze nominacji kolegialne komisje rewizyjne, w składzie przewidzianym w dekreście o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych z 1930 roku.

W tym celu komisarz zarządzający kasą chorych w Sosnowcu zwró-

cił się do zarządu związku o przedstawienie trzech kandydatów i trzech zastępców, z pośród których miałby okręgowy urząd ubezpieczeń zatwierdzić po jednym członku i zastępcę.

Zarząd związku stanął na stanowisku, że zgodnie z powyższem rozporządzeniem wszystkie organy samorządowe instytucji ubezpieczeń winne pochodzić z wyboru i postanowił wobec tego wstrzymać się od przedstawienia swych kandydatów.

Wywiadowca policji z Olkusza pod kołami pociągu.

Wczorajszej nocy miał miejsce w Sławkowie nieszczęśliwy wypadek.

Do odchodzącego pociągu osobowego w stronę Olkusza wskoczył wywiadowca policji śledczej z Olkusza, st. posterunkowy, Jan Kania. Wywiadowca dostał się pod koła pociągu, które obcięły mu

lewą rękę powyżej łokcia.

Służba stacyjna w Sławkowie natychmiast przewiozła rannego do ambulatorjum kolejowego w Strzemieszycach, gdzie po udzieleniu pomocy, następnym pociągiem odwieziono go do szpitala powiatowego do Będzina. Z powodu dużego upływu krwi stan Kania jest poważny.

Ogólna.

ZNIZKA CEN WYROBÓW TYTONIOWYCH.

Dyrekcja polskiego monopolu tytoniowego obniżyła z dniem dzisiejszym ceny na niektóre gatunki wyrobów tytoniowych.

Obniżona została cena papierosów: „Płaskie“ z 5.5 groszy na 5 groszy za sztukę, Egipskie Przednie odnikotynowane z 12.5 gr. na 11 gr. za sztukę, Egipskie odnikotynowane z 10 gr. na 8.5 gr. za sztukę, Ergo odnikotynowane z 7.5 gr. na 7 gr. za sztukę. Jednocześnie obniżony „Machorki Przedniej“ z 70 gr. na 60 gr. za paczkę 50 gramową, „Machorki“ z 60 gr. na 50 gr. za paczkę 50 gramową.

(o) W interesie chorych, pragnących wyleczyć się z astmy, kataralnego zalecia szczytów płucnych, kaszlu, chrypki lub zaflegmienia dróg oddechowych, należy zapoznać się z broszurą firmy Puhlmann et Co, Berlin nr. 797 Müggelstrasse 25-25-a, którą wysyłamy gratis i franco. Bliższe szczegóły w dzisiejszym ogłoszeniu.

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Dziś w niedzielę dwa widowiska, o godz. 4 popoł i o 8 wiecz. „Wesele na Górnym Śląsku“. Ceny miejsce od 80 gr. do 2.99 zł, dzieciinne stojące 49 gr. Kasa czynna od godz. 11 do 1 i od 3 popoł. W czwartek, dnia o bm. o godz. 8.30— Artystyczny zespół baletowy ks. Gałarinyowej oraz chor. kozaków — czeskie (razem 18 osób). Oryginalne kostiumy. Zmieniony program. Ceny od 99 gr. do 3.50 zł.

Z KIELC.

(k) Akademia śalonna ku czci prez. Michałiny Mościckiej. W sali teatru polskiego, z inicjatywy komitetu organizacyj kob. odbyła się uroczysta akademja śalonna ku czci ś. p. prez. Haliny Mościckiej. W akademji wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, szkół i organizacji społecznych. Akademje zagaiła sen. Grunertówna, poświęcając gorące wspomnienia Zmarłej. Z kolei wykonano szereg utworów muzykalno — wokalnych.

(k) 3 lata za komunizm. W sądzie okręgowym w Kielcach, odbyła się rozprawa przeciwko bogatemu gospodarzowi z pow. włoszczyńskiego, Laskowskiemu, oskarżonemu o komunizm.

Laskowski był członkiem komuny wiejskiej i pełnił swego czasu funkcję sekretarza koła samopomocy chłopskiej we wsi Konieczno, pow. włoszczyńskiego. Podczas rewizji znaleziono u Laskowskiego sporą ilość bibuły komunistycznej.

Sąd skazał Laskowskiego na 3 lata więzienia.

(k) Drugi koncert szopenowski. Dn. 2 października odbędzie się w ogrodzie miejskim, o godz. 12 w pol. II-gi zrzędu koncert orkiestry 4 p. p. leg., poświęcony utworom Szopena.

Wejście na koncert bezpłatne.

(k) Odpust Matki Boskiej Różańcowej. Dziś w kościele katedralnym w Kielcach, odbywają się wielkie uroczystości odpustowe z racji święta Matki Boskiej Różańcowej. Katedra została przyozdobiona wieńcami i zielenią oraz iluminowana kolorowymi lampkami elektrycznymi.

Przed katedrą zbudowano wielki otwór, przy którym w czasie pogody ks. biskup Łosiński odprawi uroczystą mszę św.

Już od wczoraj rana ściągają do Kielc tłumy wiernych.

A jednak...

Pasztecziarnia

P. MICHAŁOWSKIEGO

Kielec, Duża 10 — wydaje najtańiej: — najsmaczniejsze: śniadania, obiady i kolacje.

Pamiętajcie! Pasztecziarnia P. Michałowskiego, Duża 10.

(k) Nie udało się. Zylbersztajn Chajja — Cyma, zam. w Kielcach przy ul. Nowy-Swiat nr. 10, zameldowała, że na ul. Tadeusza Kościuszki, nieznany osobnik zatrzymał jej 13-letniego syna Szulima, przyciem, zaprowadziwszy go za rękę na ul. Zagórską, zażądał od niego wydania pieniędzy, a gdy ten odpowiedział, że pieniędzy nie posiada, wówczas osobnik począł go rewidować, lecz przechodzący w tym czasie Urbanowski Hipolit dalszą czynność tego osobnika przerwał. Po zatrzymaniu owego mężczyzny ustalono, iż jest to Wójtowicz Franciszek, zam. w Kielcach przy ul. Górnej nr. 72, będący w stanie podehmienionym.

(k) Kradzież Koselnik Józef, torowy PKP. tsać kolejowej Tumlin pod Kielcami zameldował, że nieznany złodziej skradł mu z mieszkania pościel i garderobę, wartości 500 zł.

DR. MED.

M. MOLICKI

przyjmuje w chorobach dzieci.

SPECJALNOŚĆ:

zaburzenia w odżywianiu.

Sosnowiec, Piłsudskiego 10 od 4—5.

Wycieraczki, szczotki do szorowania, mydła toaletowe i do prania, oliwa do palenia, farby, pokost szybkoschnący, pendzle i lakiery po cenach najniższych poleca

Skład Apteczny S. Moneta
DĄBROWA - GÓRNICZA, ul. SOBIE-
SKIEGO 23.
Telef. 1.03.

Z SOSNOWCA.

(s) Osobiste. Naczelnik urzędu pocztowego w Sosnowcu p. W. Gieras wyjechał na 4 tygodniowy urlop wypoczynkowy. Zastępować go będzie p. J. Kania.

(s) Potaniało. Według obliczeń komisji statystycznej przy inspektoracie pracy koszty utrzymania rodziny złożonej z 4 osób we wrześniu zmniejszyły się o 13 proc. w stosunku do sierpnia br.

(s) Sprawa Markowicz — Englar. Zapowiedziana rozprawa przeciwko b. prezesowi klubu żyd. „mizrachistom” Markowiczowi z czasu wyborów w ub. r., wytoczona przez rabina sosnowieckiego Englarsa, nie odbyła się z powodu zgłoszenia nowych dowodów do sprawy przez pełnomocnika oskarżyciela, adw. Koeniga.

(s) Zebranie L. M. i K. W dniu 4, tj. we wtorek o godzinie 20-ej w lokalu własnym przy ul. Parkowej nr. 1, odbędzie się zebranie pełnego zarządu z następującym porządkiem obrad: 1) odczytanie protokołu, 2) korespondencja, 3) sprawozdanie z działalności i kasowej, 4) sprawy organizacyjne i 5) wolne wnioski.

(s) Wieczorowe kursy. Wzorem lat ubiegłych magistrat m. Sosnowca postanowił w dalszym ciągu kontynuować pracę w wieczorowej szkole powszechnej dla młodocianych i dorosłych.

W ubiegłym roku szkolnym szkoła wypuściła kilkunastu uczniów, ze świadectwami ukończenia 7 klas szkoły powszechnej, co wzbudziło zainteresowanie rodziców, jak i młodzieży.

Praca w szkole rozpoczyna się w piątek dn. 3 października o godz. 8.30 w budynku szkoły przy ul. Prez. Mościckiego 8. Kierownictwo powierzone p. K. Kędzierskiemu. Zapisy trwać będą tylko w ciągu bieżącego tygodnia.

(s) „Święto kwiatka” na rzecz legji inwalidów wojsk polskich kompanja w Sosnowcu, urządziła „Święto kwiatka” na cel pomocy dla inwalidów wojennych, wdów i sierot po poległych wojska polskiego. Społeczeństwo niewątpliwie nie uchyli się od drobnej ofiary na rzecz inwalidów wojsk polskich.

(s) Wielka zabawa ogrodowa. Dziś o godz. 2 popoł. w parku renardowskim odbędzie się wielka zabawa ogrodowa z loterią fantową, urządzona staraniem policyjnego klubu sportowego.

Poza szeregiem atrakcyj. koncertować będą dwie orkiestry. Wejście 50 gr., dla dzieci 30 gr.

(s) „Dni Chopinowskie” w Sosnowcu. W dniu 5 bm. w sali rady miejskiej miasta Sosnowca, o godz. 19-ej, odbędzie się walne zebranie organizacyjne „Dni Chopinowskich” w Sosnowcu, z następującym porządkiem dziennym: 1) zarządzenie i wybór prezydium, 2) sprawozdanie tymczasowego komitetu z dotychczasowej działalności, 3) zatwierdzenie przedłożonego przez tymczasowy komitet programu „Dni Chopinowskich” w Sosnowcu, 4) wybór komitetu: a) wydziału wykonawczego, b) sekcji propagandowej, finansowej i technicznej, 5) wolne wnioski.

Posiedzenie komitetu odbędzie się w tymże dniu po zamknięciu walnego zebrania.

Z uwagi na charakter imprezy oraz na bliski termin jej realizacji (10 — 27 październik br.) komitet prosi o punktualne i niezawodne przybycie.

(s) Kradzież portfela. Z mieszkania Stanisława Jackowskiego przy ul. Piłsudskiego 30 w Sosnowcu, skradziono portfel, w którym znajdowało się 9 zł. 50 gr. oraz różne dokumenty.

Z BĘDZINA.

NABOŻENSTWO ŻAŁOBNE KU CZOI Ś. P. PREZ. M. MOŚCICKIEJ.

Staraniem związku pracy obywatelskiej kobiet w Będzinie, w wigilię imienin ś. p. prez. Mościckiej w miejscowym kościele parafialnym odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne, w którym oprócz członków Z. P. O. K., wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, samorządowych i organizacji społecznych.

Pienia żałobne w czasie nabożeństwa wykonał p. A. Przewłocki i p. A. Ring, solo na skrzypcach — wykonał p. M. Burakiewicz.

Wczoraj zaś w świetlicy Z. P. O. K. przemówienie o pracy i zasługach ś. p. prez. M. Mościckiej wygłosiła p. Marja Ocioszyńska.

(b) Kradzież z nieczynnej fabryczki. Z nieczynnej od dłuższego czasu fabryczki Altera Szwarbauma, zam. przy ul. Małachowskiego 50 w Będzinie, skradziono około 700 kg. waty i 2 motory.

Kradzieży musiał dokonać kilku złodziei, którzy poinformowani widocznie byli, co znajduje się w nieczynnej fabryczce.

Poszukowany oblicza straty na 3000 zł.

Po awanturze z żoną oszalały małżonek oblał sprzęty benzyną i naftą i podpalił mieszkanie.

Niezwyczajny wypadek w Sosnowcu.

W dniu wczorajszym ulica Kilińska w Sosnowcu była widownią niezwykłego wypadku.

W domu nr. 7 przy tej ulicy jedno z mieszkań zajmują małżonko

wie Zachar. Małżeństwo to nie należało do

zbyt zgodnych.

Ciągle awantury, a nawet bójk, pomiędzy małżonkami są na po-

rządki dziennym.

Wczoraj znów z jakiegoś powodu pomiędzy małżonkami doszło do kłótni, a następnie awantury.

Małżonek Ludwik Zachar, wpadł w szal.

Począł on rozbijać meble, a następnie chwycił bankę z benzyną i naftą, oblał sprzęty domowe, poczem

podpalił mieszkanie.

Momentalnie całe mieszkanie stało w płomieniach.

Zwabieni już uprzednio awanturą sąsiedzi, widząc buchające z mieszkania kłęby dymu, rzucili się na ratunek.

Dzięki szybkiej akcji ratowniczej ogień

ugaszone,

a jednocześnie z mieszkania wydobyło się silnie poparzonego Zachara.

Wezwane na miejsce pogotowie kasy chorych przewiozło Zachara do szpitala.

KONFERENCJA KIEROWNIKÓW SZKÓŁ POWSZECHNYCH W BĘDZINIE.

Onegdaj w lokalu szkoły powszechnej 3 w Będzinie odbyła się, przy udziale inspektorów szkolnych St. Luchowca i L. Błażewskiego, powiatowa konferencja kierowników szkół powszechnych. Przewodził konferencji kierownik szkoły Fr. Żebrowski.

Tematem obrad było: omówienie 7-mio letniego planu pracy wychowawczej, dydaktycznej, administracyjnej — gospodarczej i społecznej oświatowej kierowników szkół.

— ogo —

(b) Otwarcie świetlicy. Jutro o godz. 7-ej wiecz. w lokalu przy ul. Modrzejskiej (hale targowej) odbędzie się otwarcie świetlicy klubu młodzieży im. marsz. J. Piłsudskiego.

Z DĄBROWY.

(d) Propagandowy dzień racjonalnej gospodarki ogrodowej i rolnej. Staraniem strzemińskiego koła towarzysstwa miłośników ogrodnictwa w ubiegły piątek w Strzemieszyczach Wielkich odbył się propagandowy „dzień racjonalnej gospodarki ogrodniczej i rolnej”.

W pięknie udekorowanej sali kina „Paw” zebrali się przedstawiciele miejscowych organizacji, posiadacze ogrodów oraz liczni sympatycy T. M. O.

Na program złożył się referat p. B. Burskiego, oraz film propagandowy o ogrodach działkowych pt. „W krainie słońca”, który dzięki swej udanej realizacji wywarł na zebranej publiczności duże wrażenie. Całą imprezę zakończył okolicznościowym przemówieniem p. Tadeusz Lis.

(d) Baczność byli marynarze! Zarząd oddziału L. M. i Kol. prosi wszystkich marynarzy zarówno floty wojennej, jak i handlowej do zgłoszenia się dnia 3 bm. o godz. 7-ej wiecz. do szkoły powszechnej im. M. Konopnickiej, celem za rejestrowania się i zapisania do sekcji b. marynarzy przy L. M. i Kol.

Ze względu na konieczność wzięcia udziału w „Tygodniu Bandery” obecność wszystkich b. marynarzy jest konieczna.

— ogo —

BUDOWA POMNIKA W GOŁONOGU.

Oddział związku strzeleckiego wspólnie ze związkiem podoficerów rezerwy powziął myśl wybudowania w Gołonogu pomnika poległym żołnierzom. Część funduszy potrzebnych na ten cel zdobyto już zebrac.

Dalszą akcję, celem zdobycia potrzebnych funduszy będzie przedstawienie, które odbędzie się dziś o godz. 6-ej wiecz. w lokalu szkoły powszechnej nr. 2. Wystawiona zostanie sztuka „Carsey bohaterowie”.

Poza tem popisywać się będzie chór klubu im. marsz. Piłsudskiego.

Miejscowe społeczeństwo powinno poprzeć tę imprezę i udzielić całkowitej pomocy inicjatorom tego projektu, aby w najkrótszym czasie na tablicy pomnika mogły być wyrzeźbione nazwiska poległych obrońców ojczyzny.

Ze związku straży ogniowych woj. kieleckiego.

W dniu 3 bm. odbędzie się w lokalu związku straży ogniowych województwa kieleckiego w Kielcach przy ul. Śniadeckich nr. 15, jednodzienna odprawa okręgowych instruktorów pożarnictwa z terenu województwa kieleckiego.

Tematem obrad będzie omówienie spraw organizacyjnych, programu prac zimowych w strażach powiatowych, zaopatrzenia wodnego, motoryzacji taborów strażackich i normalizacji łącznika prac samarytańskich i innych.

Na odprawę spodziewany jest przyjazd referenta wodnego głównego związku straży ogniowych R. P. z Warszawy.

W dniu 7 bm. w lokalu związku odbędzie się kolejne posiedzenie zarządu związku straży województwa kieleckiego. Na porządku dziennym znajdują się sprawy: osobowe, organizacyjne, kasowe i odznaczenia, jak również rozpatrzenie szeregu spraw, nadesłanych przez poszczególne związki okręgowe i straż.

Z życia ligi morskiej i kolonjalnej w Sosnowcu.

Dorocznym zwyczajem liga morska i kolonjalna w Sosnowcu zorganizowała „Tydzień bandery morskiej” na terenie swojej działalności, celem jaknajwiększego spopularyzowania idei morza polskiego, oraz aktualnych obecnie zagadnień kolonjalnych.

W dniu 11 ub. ra. odbyła się zbiórka uliczna i „Wieczór morski”. — Program „Wieczoru” obejmował odczyt prof. dr. Reybekiela, śpiew p. Kiepur, Osleckiej, występ solowy na skrzypcach prof. Bolesława Pastera, recytację fragmentów z „Wiatru od morza” Żeromskiego, wykonane przez dyr. teatru miejskiego p. Romana Tańskiego, odegrany przez zespół amatorski pt. „Na morzu”, taniec dzieci i t. p.

Pomimo efektownego i dobrze wykonanego programu — niestety „Wieczór morski” odbył się przy niechętnej wypełnionej sali. Dlatego też efekt finansowy wspomnianej imprezy nie wypadł nawet zadawalająco. Za rozprze-

dane bilety wpłynęło do kasy zł. 238.40, wydatki zaś zł. 379.68, deficyt zł. 141.28.

Zbiórka uliczna z powodu niepogody odłożono do dnia 18 września, która po obliczeniu powiększyła fundusz kolonjalny o zł. 117.61.

W tymże dniu odbyła się zabawa ludowa w parku gwarectwa hr. Renard, która brutto przyniosła zł. 3.414.72, wydatki zł. 1.170.14, pozostało więc czystego zysku zł. 2.244.58.

Zarząd ligi morskiej i kolonjalnej w Sosnowcu składa tą drogą serdeczne „Bóg zapłać” wszystkim tym, którzy przyczynili się w jakikolwiek sposób do powiększenia funduszy ligi. Przewszystkiem zaś składamy serdeczne podziękowanie gwarectwu hr. Renard za udzielenie parku, dyrekcjom kopalni i miejscowemu kupiectwu za złożone fanty na rzecz loterii, specjalnie zaś targowicy sosnowieckiej, za cenne dwa fanty.

Miasto swemu seminarjum.

NOWE INWESTYCJE SEMINARIUM NAUCZYCIELSKIEGO W ZAWIERCIU

W niespełna dwa lata, zawdzięczając usilnym zabiegom dyr. H. Jakliczowej seminarjum nauczycielskie żeńskie w Zawierciu, zdobyło nawet własnego placu w b. parku „Bronisławów”. W lecie rb. zawdzięczając komisarzowi Langertowi, na placu tym wybudowane zostało b. ładne boisko sportowe, którego brak od kilku lat dawał się seminarjum we znaki.

Boisko to wybudowane zostało całkowicie przez magistrat z własnych materiałów, robocizna zaś pokryta została z funduszy przeznaczonych na zatrudnianie bezrobotnych. W tych dniach na placu tym wybudowany został przez magistrat domek parterowy o 2 ubikacjach, przeznaczonych narazie na szatnie, w przyszłości zaś po wybu-

dowaniu gmachu seminarjum, o co b. usilnie zabiega i troszczy się dyr. Jakliczowa, budynek ten przeznaczony być może na mieszkanie dla stróża.

Wczoraj przed południem budynek ten został przez komisarza Langerta oddany do użytku dyr. seminarjum p. Jakliczowej, która z kolei oddała go pod opiekę i do użytku p. J. Losikównie, nauczycielce wychowania fizycznego.

Zaznaczyć należy, że budynek ten wybudowany został przez magistrat z własnej cegły, wyprodukowanej na dzierżawionej przez miasto cegielni, robotę zaś wykonali murarze i cieśle zatrudnieni na robotach publicznych.

Podpalaczka z namowy męża.

ZAMIAST ASEKURACJI — WIEZIENIE.

Podczas nieobecności gospodarza z Imbramowic, gm. Jangrot, Franciszka Serwatki, który wyjechał na odpust aż za Kraków, wybuchł w jego obejściu gwałtowny ogień, który strawił prawie całe gospodarstwo. Upozorowano, że ogień powstał wskutek złego przewodu komina, tymczasem drobiazgowo dochodzenie wykazało, że pożar powstał z podpalenia i to samej gospodyni Marjanny Serwatka. Do tego kary-

godnego czynu namówił ją mąż, ratując się przed długami i licytacją. Serwatka jest w kłopotach materialnych, już mu raz sprzedano z licytacji gospodarstwo, które nabył Jan Gawędny z Będzina. Majątek ten jednak Serwatko odkupił, lecz popadł jeszcze w większe długi, od których chciał się ratować podpaleniem zagrody i podjęciem dość wysokiej asekuracji.

Z CZELADZI.

(c) O odzież i dożywianie dzieci szkolnych w Czeladzi. Onegdaj, w szkole przy ul. Będzińskiej, członkowie dozoru szkolnego w Czeladzi obradowali nad sprawą zaopatrzenia dzieci biednych i bezrobotnych rodziców w ciepłą odzież i obuwie na zimę, oraz powiększenia ilości dożywianych dzieci w szkołach.

Ilość dożywianych dzieci w wszystkich szkołach dozor pragnie powiększyć do 600.

W najbliższych dniach dozor ma się zwrócić w tej sprawie do komitetu niegłoszenia pomocy biednym i bezrobotnym w Czeladzi.

Z ZAWIERCIA.

(z) Szybobicie. Biegusowi Feliksowi (Mrzygłodzka) wybito parę szyb w oknie.

(z) Amator cudzego mięsa. Rusinek Małka zameldowała o skradzeniu jej z jatki przez niejakiego Zygmunta Pospiecha 2 kg. mięsa.

(z) Przywłaszczenie. Słaboń Adela (Maciejewskiego 8) złożyła zameldowanie w policji o przywłaszczeniu rzeczy przez jej własnego męża.

(z) Repertuar kin. Kino „Arlekin” „Ogród Allacha”; nadprogram pogrzeb śp. Żwirki i Wigury.

Z OLKUSZA.

(ol) Praca w kołach gospodyń wiejskich. W ostatnich dniach w kołach gospodyń wiejskich w Sławkowie, Bolesławiu, Białym Kościele i Grzegorzowicach, odbywały się trzy dniowe kursy przetworów owocowych i warzyw, prowadzone przez instruktorkę wojewódzką, p. Malarską i instruktorkę p. Trebniównę z Olkusza. Kursy te cieszyły się wszędzie dużą frekwencją i zainteresowaniem, a zostały zakończone wczoraj.

SKŁAD APTECZNY
I PERFUMERJA
M. Jagiełłowicz
3-GO MAJA 7
telefon 1-71 i 3-39
POLECA:
WODY MINERALNE NATURALNE ŚWIEŻE CZERPANIA
XXX
Sole do kąpieli oraz sole
radjofodowe.

Prawdziwy romans cygański.

Posażna jedynaczka w obozie króla Kwieka.

Wielką sensację przeżyła ostatnio żydowska dzielnica Warszawy. Zamieszkały przy ul. Dzielnej właściciel wielkiej firmy galanterijnej p. M. R. miał córkę, Dorę, dokola której kręciły się roje młodych ludzi. Wielokrotnie oświadczano się o jej rękę, lecz bez powodzenia. Nie wiast miała wyższe aspiracje, marzyła przedewszystkiem o dokończeniu studiów prawniczych i wyjeździe zagranicę.

Rodzina R. spędziła lato w Miedzeszynie. Pewnego dnia, do willi zgłosiła się cyganka, by, jak to zwykłe bywa, powróżyć. Wraz z cyganką przybył młody cygan, rzeczywiście piękny. Cygan wywarł na pani Dorze wielkie wrażenie. Zawiazała z nim rozmowę i po kilku dniach uciekla z domu.

Bojąc się kompromitacji, rodzice nie meldowali o wypadku policji. Zaangażowali prywatnego detektywa, który na własną rękę przeprowadził poszukiwania zaginionej nie wiasty.

Po kilku dniach rodzice dowiedzieli się o losach jedynaczki. Okazało się, że uciekla na Marymont do królewskiej rodziny Kwieków. Romans z cyganem, Daniłą Paraskiewopu, doprowadził do związku

małżeńskiego. Uroczystość odbyła się w cerkwi w Białymstoku. Panna Dora przyjęła prawosławie, przebrała się w strój cygański, owiązała chustką głowę i rozpoczęła poważne studia nad wróżeniem z kart, by stać się podobną do cyganek, zamieszkałych w obozie.

Ojciec neofitki postarał się o widzenie z córką, jednak nie zdołał jej nakłonić do powrotu. Nietrudno sobie wyobrazić, jak wielkie było rozgoryczenie w rodzinie. O wypadku tym nikomu nie opowiadano, lękając się plotek i złych języków.

Aż wreszcie wczoraj lekkomyślna córka powróciła do ojca, błagając go ze łzami w oczach o przebaczenie. Życie wśród cyganów wywarło na niej wrażenie przygnębiające. Kobiety cygańskie są to właściwie niewolnice, pracujące ciężko na swych, udekorowanych w złote guzy, meźów. Nie mogła znieść takiego traktowania i uciekla.

Obecnie toczą się pertraktacje rozwodowe z Daniłą. Skończy się niewątpliwie na kilku setkach dolarów. Po rozwodzie w konsystorz prawosławnym, będzie przeprowadzona formalność powrotu panny Dory na judaizm.

ZE SPORTU.

Dziesięć strzałów ku chwale ojczyzny

W tygodniu obrony narodowej w czwartek dnia 25 bm. do 2 bm., czyniony rachunek sumienia, z tego czy zdolni jesteśmy stworzyć ojczyznę ten najmniej zadowny mur obrony, jakim jest celność strzałów.

Dlatego też związek strzelecki, jako główny kierownik i organizator sportu strzeleckiego w Polsce, organizuje w dniu 2 bm. wielkie strzelanie pod hasłem „Dziesięć strzałów, ku chwale ojczyzny”.

W dniu tym wszystkie strzelnice całej Polski otwarte będą dla obywateli, którzy zechcą swą niezłomną wolę obrony granic państwa zadokumentować dziesięcioma celnymi strzałami.

Strzelanie na strzelnicach odbywać się będzie z broni polskiej, polską amunicją, ażeby silniej jeszcze zadokumentować, że do obrony kraju nie potrzeba nam cudzej pomocy.

Polska, kraj otoczony wrogami, liczy na każdego swego obywatela. Ten kogo zabraknie w szeregu, wzmocni siłę wroga, staje się więc jego sprzymierzeńcem.

Spełnijmy więc wszyscy nasz obowiązek. Niech setki tysięcy Polaków zgromadzone na strzelnicach w dniu 2 bm., świadczą o tem, że każdy, kto zachłanną ręką odważyłby się sięgnąć po naszą ziemię, spotka się z gradem celnych strzałów.

I niechaj strzały te rozebrzmieją w całej Polsce, wrogom na ostrzeżenie, swoim na otuchę.

W dniu tym każdy Polak, każda Polka winni oddać dziesięć strzałów ku chwale Ojczyzny.

Strzelanie to w powiecie będzieskim odbędzie się w następujących ośrodkach: w Sosnowcu. Strzelnica przy ul. Aleja przy boisku komendy PW. i WF. Porąbce, Grodzku, Rogoźniku.

Początek strzelania o godz. 9 rano. Warunki strzelania odległość 50 mtr, tarcza 50 X 20 cm.

Na strzelanie to komenda posiada Z. S. przygotowała szereg cennych nagród.

E. Zarychta.

B. Asystent — Wol. Klinik Berliński ordynuje

Dr. med. STARKER

w chorobach wenerycznych i skórnych KATOWICE, UL. MIELECKIEGO 10.

W dni powsz. godz. 9 — 1 i 4 — 8, w niedziele i święta godz. 10 — 1.

ZAWODY MOTOCYKLOWE NA TORZE „UNJI” W SOSNOWCU.

Jak się dowiadujemy, sekcja motocyklowa STS. „Unja” organizuje w dn. 16 bm. ostatnie w bieżącym sezonie torowe wyścigi motocyklowe. Na program wyścigów złożą się: bieg o mistrzostwo Zagłębia na r. 1932 dla wszystkich kierowców zrzeszonych w klubach Zagłębia, bieg o ustalenie rekordu toru oraz szereg innych biegów, w których mają wystąpić znani zawodnicy krajowi, jak: zespół bielski z L. Baroniem na czele, mistrz Krakowa Cz. Gebala, as warszawskiej „Legji” Langer, Breslauer i inni.

W związku z powyższymi wyścigami rozpoczną się wkrótce na torze STS. „Unja” treningi motocyklowe.

„DZIEŃ SPORTOWY” OCHOTNICZEJ STRAŻY OGNIOWEJ ZAKŁADÓW „C. G. SCHÖN” W SOSNOWCU.

W uzupełnieniu poprzedniej notatki, dotyczącej „dnia sportowego” ochotniczej straży zakładów „C. G. Schön” w Sosnowcu, na skutek różnych zapytań, zawiadamiamy zainteresowane organizacje i osoby, że trasa biegu sztafetowego prowadzić będzie ulicami: Będzińską, Orlą, Żeromskiego i 3-go maja (godzina 8.30); trasa biegu ogólnego — Będzińską, Most na Przemszy, Dworzec N. Będzin i Chemiczną, — zaś trasę marszu w maskach ulicami: Będzińską, Orlą, Żeromskiego, Kościuszki, Most na Przemszy, Perla i Chemiczną.

Wszystkie inne, podane w programie zawody lekkoatletyczne, gry i zabawy sportowe odbędą się w placu fabrycznym zakładów „C. G. Schön” przy ul. Chemicznej. Żadnych opłat niema.

Kierownictwo „Dnia” spoczywa w rękach por. Ślusarczyka i instr. okręgu Jaroszewskiego. Głównym sędzią zawodów jest prof. Dobrowolski. Dalsze zgłoszenia zrzeszonych i nie zrzeszonych zawodników przyjmuje się do dn. 7 bm.

Z uwagi na ludowy charakter imprezy, dostępnej dla wszystkich, a nie obliczonej na żadne zyski — należy się spodziewać, że zainteresowanie będzie naprawdę duże.

ZAWODY PING — PONGOWE W SOSNOWCU.

Klub młodzieży polskiej im. marszałka Piłsudskiego przy hucie Milowice dziś o godz. 16.30 rozegra kolejne skie zawody ping — pongowe w pierwszym klubie młodzieży w Sosnowcu.

Zawody odbędą się w lokalu ochronki przy hucie „Milowice”.

KSAWERY MONTEPIN.

BRATOBÓJCA

Romans.

35.

— O! tym nie potrzebujemy się zajmować. On zgryzie takie ziarno, że się obudzi w południe.

— Pozostaje służąca Ryszarda.

— W niedziele i święta chodzi do swego syna, stolarza w Vincennes, wraca dopiero z rana.

— O której godzinie nasza wizyta?

— Między dziesiątą a jedenastą. O wpół do dwunastej czekać na ciebie będę na wybrzeżu Sekwany o pięćset jakie kroków od wejścia do doków... Przyjdź pieszo, żeby nie jeździć... i tak niepotrzebnie pokazywać się dziś z rana w fabryce... Po fakcie odjedziesz z fabryki na rowerze. Czy masz przy sobie przewodnik kolejowy?

— Mam, oto jest...

Klaudjusz zaczął przerzucać karty.

— Bruksela! wyrzekł. Tak. Na Brukselę pojedziesz do Berlina.

Poszukał godzin odjazdu pociągów nočných.

— Dwunasta minut dwadzieścia!

rzekł z zadowoleniem. Będziesz już w Belgji, gdy w Saint - Ouen spodziewa, że kasa pusta. A teraz chodźmy na obiad.

Dwaj wspólnicy wyszli z hotelu i udali się do jednej z restauracji w pobliżu placu Rzeczypospolitej.

Było już późno, nie mówiąc już nie o uknutym spisku. Obadwaj byli weseli, obadwaj patrzyli w przyszłość różowo. Pierwszy Klaudjusz zauważył, że pozostali w restauracji sami.

— Która godzina? zapytał Roberta.

Ten wyciągnął z wieszonki piękny chronometr na łańcuszku, przybrany licznymi brelokami.

— Jedenasta! wyrzekł, spojrzawszy na tarczę emaliowaną.

Na widok tego pięciociek wielkiej wartości, Klaudjusz nie mógł powstrzymać się od zdziwienia.

— Jakto, zawołał ze śmiechem, czy niema lombardów w Berlinie?

— E! widzisz, odparł Robert, choćby mi zabrakło do ust co włożyć, nie rozstałbym się z nim... Ten zegarek, ten łańcuszek i breloki, to pamiątka od mej żony z czasów, kiedy jeszcze szalała za mną... Ale nigdyby mi nie przebaczyła rozstania się z tem cackiem, z którym łączy ją wspomnienie miłości... Kazała mi przysiąc, gdy mi go dawała, że go nie oddam ani dla jej syna, jeżeli nie bę-

dzimy mieli dzieci.

— Cały romans! wyrzekł Klaudjusz drwiąco.

— Zapewne, ale będę potrzebował swej żony w swoim czasie i nie chcę jej zranąć śmiertelnie dla takiej bagatelki. Ogranicza mnie w wyroku to prawda, ale zresztą moja to wina, nadużywałem jej zaufania, przepuściwszy trzy czwarte jej posagu. A gdy będę uległy, pogodzę się z żoną i będę mógł dostać w swe ręce resztę. Rozumiesz mnie.

— Rozumiem, że masz słuszość, odparł Klaudjusz, który wziął zegarek i przyglądał się brelokom, jako amator.

— Prawdziwe klejnociki... To ko szowało sporo pieniędzy.

Robert wskazał na jeden z breloków.

— Spójrz na tę pieczętkę to prawdziwe cudo...

— Lew, trzymający w szponach szmaragd... Cyzelowany ręką mistrza

— Szmaragd jest nowoczesny, ale oprawę przypisują Benvenuto Cellini.

— Doprawdy to możebne. Co znać te dwie litery H. N. wyrzeźbił to nie twoje cyfry.

— To cyfry pierwszego męża, Henryka de Neyle. Jeden z handlarzy starożytności w Berlinie ofiarował pokątną sumę za nią.

— Kółko, trzymające łańcuch nie jest bardzo zużyte! zauważył Klaudjusz. Przy silniejszym szarpnięciu może się zerwać. Miej się na baczności...

— Masz słuszość, rzekł Robert przyrzawszy się.

Przyniesiono rachunek. Zapłacił Klaudjusz.

XV.

Po wyjściu z restauracji majster przypomniał swemu przyjacielowi, gdzie się mają spotkać przed wyprawą, następnie udał się na pociąg do Saint - Ouen.

Brat Ryszarda Verniere przejechał się jeszcze pół godziny po bulwarze, paląc cygaro, potem znów wrócił do hotelu.

Nie będziemy się rozwodzili nad wyjątkowo i doszczętnie zepsutą naturą tej osobistości.

Rozmowa, jaką miał z bratem swym, objaśniła już czytelnika w tym przedmiocie, gdyż żadem z zarzutów, uczynionych mu przez przemysłowca, nie był kłamliwy.

Robert Verniere nie miał ani wiarę, ani godności, ani patriotyzmu. Czuł tylko złotego cieleca!

a. d. n.

— 0 —

Czy choroby płucne są uleczalne?

Przy astmie, katarze szczytów płuc, chronicznym kaszlu, flegmie, długotrwałym zachrypnięciu winien czytać każdy broszurkę pod powyższym tytułem. Autor p. DR. GUTTMANN, b. naczelnik lekarz Pilsenowskiego Zakładu kuracyjnego, wskazuje w sposób zupełnie dostępny drogi naturalne do usunięcia tych ciężkich cierpień. Każdy cierpiący otrzymuje takową na żądanie za darmo i bez opłaty porta. Należy napisać pocztówkę (ofran-kowaną 35 gr.) z podaniem dokładnego adresu do: PUHLMANN et. Co, BERLIN 797, Müggelstrasse 25/25.

Magistrat m. Sosnowca niniejszem podaje do publicznej wiadomości, że zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 sierpnia 1932 r. (Kiel. Dz. Wojew. Nr. 23 z dnia 17. IX. 1932 r.) zostały ustanowione przepisy miejscowe o zaopatrywaniu ludności w wodę oraz o usuwaniu nieczystości i wód opadowych w mieście Sosnowcu. W myśl § 96 wymienionych przepisów wchodzi one w życie w 2 miesiące po ogłoszeniu ich w Kieleckim Dzienniku Województwa, kim t. j. z dniem 17 listopada 1932 r.

Przepisy są do wglądu i do nabycia w biurze Kanalizacji i Wodociągów m. Sosnowca, ul. Teatralna Nr. 4.
Kierownik Tymczasowego Zarządu m. Sosnowca
(-) W. KUŹNIAK.

Kino-Teatr „PALACE”

Od czwartku 29 września do 2 października włącznie.
Wielki film dźwiękowy z dalekich mór i słonecznych portów południa p. t.

W każdym porcie dziewczyna

W rolach głównych ALBERT PREJEAN i LOLITA BENAVENTE.

Nadprogram KOMEDIA DŹWIEKOWA.
ANONS! Od poniedziałku 3-go października potężny film dźwiękowy p. t. „WIARA NADZIEJA I MIŁOŚĆ”

PROSZEK KOGUTEK
DLA DOROSŁYCH
USUWA NAJUPORCZYWSZY BÓŁ GŁOWY

Ostrzeżenie.

Chcąc nabyć proszki od bólu głowy z „KOGUTKIEM” „Migreno - Nervosin” należy żądać takowych w oryginalnych opakowaniach Gaseckiego, znanych od lat trzydziestu. Przy zakupie proszków z „Kogutkiem” „Migreno - Nervosin” zwracajcie uwagę na opakowanie i odrzucajcie uprzednio polecane proszki ludzkiego do naszych podobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy.

WŁOSOW wypadanie, łupież,
— łysienie usuwa —
Esencja CHINOWO-CHMIELOWA
„Mydło CHINOWO-CHMIELOWE”
z Kogutkiem.

Sprzedają apteki, sklepy apteczne

Dźwiękowe KINO MOMUS

Od czwartku 29 września do niedzieli 2-go października b. r.
Największy superfilm świata według powieści L. Wallacea.

BEN HUR

Arcydzieło światowej sławy wobec którego bledną wszystkie dotychczas widziane.
W roli głównej RAMON NOWARRO.

ANONS: W niedzielę o godzinie 11 rano poranek dla młodzieży, w programie BEN HUR. Bilety 20 i 40 groszy.
NADPROGRAM! Nadzwyczajny dodatek dźwiękowy Ostatni lot śp. por. Żwirki. Historyczny moment grania polskiego hymnu na lotnisku w Berlinie oraz pogrzeb Żwirki i Wigury.
ANONS: Od czwartku 6 października przebojowy film polski ROK 1914.

Tabletki od Bólu Głowy
dla dorosłych
„Kogutek-Migreno-Nervosin”
(20 x 0,5)
Na każdej oryginalnej tablecie jest wyliczony: „Kogutek-Migreno-Nervosin”
DZIAŁA NA SPOŁOŻENIE
APTEKA MAG. GASECKIEGO, W WARSZAWIE.

CHOROBY PŁUC

Gruźlica płuc corocznie, mierzwiąc różni cy dla poci, wieku i stanu, kosi miliony ludzi. — Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu, grypy, uporczywego, męczącego kaszlu i t. p. stosują pp. lekarze:

KINO ZAGŁĘBIE

DZIS!

Śpiewak Nieznany

W roli głównej wybitny tenor LUCJAN MURATORE zwany słowikiem Paryża. Reżyserja Turzańskiego.

NADPROGRAM:
TYGODNIK „PARAMOUNTU”.
Wkrótce: „Moskwa bez maski”.

W niedzielę o godz. 11 m. 30 rano pierwszy poranek dla młodzieży.
I. „PAT i PATACHON JAKO STRZELCY”. II. DAR POMORZA. III. TYGODNIK AKTUALNOŚCI.

Osoby, dla których przyjmowanie proszku stanowi pewną trudność, mogą używać proszek „KOGUTEK” „MIGRENO - NERVOSIN” w formie tabletki. Opakowania po 20 tabletek w pudełku. Cena zł. 1.50 gr. Żądajcie tabletek „Kogutek - Migreno - Nervosin” w oryginalnym opakowaniu Gaseckiego.

„BALSAM THIOCOLAN - AGE” który ułatwiając wydzielanie się płwociny wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel.

KINO EDEN

Dziś dni następne piękny jak bożek RAMON NOVARRO porywa widzów w swym najpotężniejszym arcydziele p. t.

SYN INDYJ

Syn Indyj, to przebojowy szlagier najnowszej produkcji światowej wytwórni Metro Goldwyn Meyer.
Przy ogromnym nakładzie kosztów udało się Dyrekcji kina wyświetlić ten film przed Warszawą.

Początek seansów w dni powszednie: I o godz. 18.00, II o 19.45, III o godz. 21.30. W sobotę i w niedzielę: I o godz. 16.00, II o godz. 17.45, III o godz. 19.30, IV o godz. 21.15.

Wątrobę chorą

i złą przemianę materji leczcie ziołami „HEPASAND”. Najnowszą kompozycją, wyroby Laboratorium przy aptece Z. GUMOW. SKIEGO w Szczakowie.

Polecam także zioła: „Pulmosand” na choroby płucne „Nerosand” na choroby nerwowe i bezsenność i różne inne na każde choroby wysyłam każdą ilość na żądanie.

DROBNE OGŁOSZENIA

Nauka i wychowanie.

PRZYJMUJE uczenie do nauki robót ręcznych trykotarskich. Dąbrowa, Rey monta 20 m. 10.

PRAKTYCZNY kurs buchalterji jedynie zapewnia zaraz płatną posadę. Zapisy przyjmuje, informację udziela F. ma „Rozalia” Będzin, Kollataja 29.

UDZIELAM lekcji muzyki na skrzypcach. Będzin, Kollataja 21, J. Blacha.

1-3 PAŹDZIERNIKA ostatni termin zapisów na najlepszą i najłatwiejszą naukę kroju, szycia, modelowania systemem prof. Akademii Paryskiej Le-wańskiego. Korzystajcie z okazji, jedyny reklamowy kurs, za parę groszy możecie zdobyć sposób zarobkowania, świadectwa prawne!!! Piaski, Warszawska 7 m. 1.

MUZYKI (fortepian) udziela rutynowa nauczycielka była uczennica prof. Różyckiego, Strobła i Michałowskiego. Wiadomość mieszkanie Dr. Zahorskiego, Sosnowiec, ul. 3-go Maja 17, tel. 3-90.

ROZPOCZYNAM kurs nauki pisanja na maszynach, zatwierdzone przez Kuratorium Szkolne. Sosnowiec, Warszawska 12 „Pomoc”.

KONCESJONOWANA szkoła kroju i szycia przyjmuje zapisy. Po ukończeniu świadectwa prawne. Ceny niższe. Sosnowiec, ulica Teatralna nr. 3, Sty-pułkowska.

PRZYJMUJE uczenie na trzechmiesięczny i roczny kurs kroju, szycia, modelowania prowadzony pod kierunkiem mistrzyni cechu Warszawskiego, tam też przyjmuje się do szycia suknie, bieliznę damską, stołową, pościelową, firanki, kapy oraz wszelkie inne roboty wchodzące w zakres krawiectwa i hafciarstwa. Sosnowiec, Mościckiego, Dom Katolicki.

Egzaminy kierowców przed komisją kielecką w Sosnowcu. — Uczniowie kursów Inżyniera Murawskiego oraz zainteresowani zgłoszą się Sosnowiec, Podgórska 4.

POSADY I PRACE

CHŁOPIEC inteligentny z ukończoną szkołą powszechną potrzebny do posług. Zgłoszenia z rodzicami J. Hławski, Sosnowiec, 3-go Maja 29 od godz. 10 — 12.

UCZNIA na praktykę przyjmie pracownia stolarska. Sosnowiec ul. Prez. Mościckiego 15

Zakład artystyczno - rzeźbiarski i kamieniarski

JANA ZAGÓRSKIEGO

Sosnowiec, ulica Aleja 8 — Telefon 12-48

WYKONYWA:

pomniki, grobowce i wszelkie roboty budowlane z piaskowca, marmuru i granitu oraz szlucznymi kamieniami, roboty betonowe i mozaikowe t i schody, słupy ogrodzeniowe, dreny studienne, płyty trotnarowe postumenty z krzyżami żelaznymi i t. p. — Wykonanie solidne i dogodne warunki płatności.

Koszule męskie

wykwintne i niedrogie
gotowe i na zamówienia

poleca:

Fabryka Bielizny „TATRA”
w Sosnowcu, ul. Prez. Mościckiego 15 (dawniej Kościelna).

Matki!

Żądajcie w aptekach i skład. apt. higieniczn. przy sypki dla dzieci „Puder Dzidzi” (z kogutkiem) utrzymującej ciało dziecka w zdrowiu i czystości.

Posiędzisz Zawód

HANDLOWCA BUCHALTERA

KOŃCZĄC FACHOWE ROCZNE WYŚSZE

KURSY HANDLOWE

M. KOŁACZKOWSKIEGO w Będzinie, ul. Sączewska Nr. 25,
Zapisy nowych kandydatów(tek) na rozpoczęte już wykłady, przyjmuję codziennie Sekretariat Kursów.
Zniżki tramwajowe. Niezamożnym — stypendja.

Posady i prace.

POTRZEBNY inteligentny sprzedawca przy kiosku z gazetami. Wymagana kaucja zł. 300. Oferty J. Hlawski, Sosnowiec, 3-go Maja 23.

POTRZEBNI chłopcy biurowi. Kaucja gotówkowa wymagana. Oferty „Expres Zagłębia” Będzin „Egzystencja”.

EKSPEDJENTKA - kasjerka potrzebna do Zawiercia za kaucją lub poręczeniem. Oferty „Expres” Sosnowiec pod „Energiczna”.

EKSTERNISTA - maturzysta znający prace fizyczne, umysłowe, zawodowe, kopalniane, prosi o pracę robotnika, urzędnika, woźnego, subiekta. Miejsowość, warunki obojętne. Zgłoszenia proszę składać „Expres” Dąbrowa pod „Zdolny”.

POTRZEBNA panienka do sklepu spożywczego. Będzin, Polna 23, Seweryn P.

OSOBA w średnim wieku zajmie się gospodarstwem domowym u jednej lub dwóch osób. Najchętniej na wyjazd. A. dresy składać „Expres” Będzin.

POSZUKUJE szofera - mechanika specjalisty w reparacji samochodów wszelkich typów. Oferty do administracji pod „Mechanik”.

HANDLOWIEC dobrze obeznany w handlu poszukuje posady sklepowego, inkasenta, magazyniera. Złoży kaucji 1500 zł. Świadcetwa handlowe posiada. Zgłoszenia kierować pod „Handlowiec 1500” - „Expres Zagłębia” Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 8.

POSZUKUJE inteligentnych agentów (tek) do pracy oraz zastępców na terenie woj. Kieleckiego i Śląskiego do sprzedaży. Nowość dotychczas niewiadziana. Potrzebna w każdym domu. - Zgłoszenia pisemne lub osobiste Sosnowiec, Kaliska 43 m. 10 od 10 - 6 wieczorem.

POTRZEBNY podręczny do sztywnej roboty szewskiej oraz panienka do szycia. Wiadomość A. Noskiewicz, Targowa 5, Sosnowiec.

POTRZEBNY handlowiec, branży spożywczej. Zarobek 200 zł. miesięcznie zapewniony. Koń z bryczką do dyspozycji. Gwarancja 450 złotych got. pożądana. Firma „Hel” Sosnowiec, Targowa nr. 11.

POTRZEBNA kucharka przychodnia. Kawiarnia „Basia” Sosnowiec, Warszawska 6.

LOKALE

MIESZKANIE podwójne do wynajęcia. Wiadomość Sosnowiec, Tylina 24 u właściciela.

POSZUKUJE 3 do 5 ubikacji mieszkalnych w centrum Sosnowca. Czynsz roczny. Zgłoszenia Sosnowiec telefon 12-03.

GARAŻE murowane oraz szopa do wynajęcia. Sosnowiec, Stara 3.

POSZUKUJE pokoju z kuchnią w śródmieściu w lepszym domu. Wiadomość administracja.

PRZYJME dwóch panów z całodziennym utrzymaniem. Orla 14, Batko.

25 ZŁOTYCH pokój umeblowany słoneczny, swobodny. Wiadomość Staropogońska 16 u dozorey.

SKLEP i 2 pokoje z kuchnią do wynajęcia. Będzińska 39.

ZA wypożyczenie 1500 zł. oddam pokój z kuchnią w procencie. Wiadomość w administracji „Expresu”.

POKÓJ umeblowany do wynajęcia zaraz. Sosnowiec, Piłsudskiego 16 m. 15.

KUPNO I SPRZEDAŻ

KUPIE gospodarstwo rolne za gotówkę, mogę przejąć dług hipoteczny. Zgłoszenia „Expres” Sosnowiec pod „Zaraz”.

SPRZEDAM dom 25 pretów placu. Dąbrowa Górnicza, Narutowicza 16.

MOTOCYKL angielski dobry na chodzie sprzedam bardzo tanio. Sosnowiec, Dziewicza 11.

PIANINO koncertowe krzyżowe 850 - sprzedam okazjnie Barenblatt, Będzin, Kollataja 30.

SKLEP spożywczo - kolonialny z urządzeniem i towarami sprzedam w śródmieściu Dąbrowy przy sklepie 2 pokoje z kuchnią. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

SPRZEDAM sieczkarnię motorową i miech kowalski, także potrzebny pomocnik kowalski obeznany z robotami powozowymi. Dąbrowa, Królowej Jadwigi 23.

SPRZEDAM auto limuzynę bardzo tanio tylko zaraz. Zagórze, Miraszewskich 5.

ENCYKLOPEDJE Trzaski w polskórkowej oprawie kupi zaraz księgarnia „Polonia”.

DWIE palmy „Fenix” pół metra wysokie sprzedam. Grodziec, Foszman Nowak.

PLACE do sprzedania, jeden na Szkolnej, a dwa koło kopalni Jadwigi w Zagórzu. Wiadomość Zagórze, Wiejska 5. Krupa Władysław.

SPRZEDAM aparat 3-ch lampowy lub zamienię na motocykl. Rędzin, 1-go Maja 96, Mrowiec.

SPRZEDAM magiel. Będzin, Podzamcze 38, Marjan Grzegorzczak.

NARZĘDZIA rolnicze okazjnie sprzeda Związek Właścicieli Gruntów: Koparkę konną, młockarnię, wialnię, kultywator, 3 siewniki: konny, ręczny do zbóż i do nawozów sztucznych. Czeladź, Byomska, Kuciewicz. 8 października - sobota godz. 15-ta.

FUTRO damskie ładne sprzedam tanio. Wiadomość Czeladź ul. Węgrodzka Dolna 37, W. Papak.

DOM 5 ubikacji, ogród, nadające się na letnisko sprzedam. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

KUPIE wóz w dobrym stanie jednokonny zaraz. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

BIELIZNIARKE z lustrem kupię okazjnie. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

SPRZEDAM dom ze sklepem dobrze prosperującym. Dąbrowa Górnicza, Robotnicza 3.

SPRZEDAM walec 500x225 mało używany i kasper. Wiadomość Będzin, Plac 3-go Maja 9. Białocerkowski.

ZABEZCEN kino-aparat nowy i kasę pancerną sprzedam. Zaleberg Sosnowiec, Kollataja 11.

HARMONJE sprzedam stolikowe, chromowane, półtonowe z mechaniką. Sosnowiec, Pogoń, Majowa 3, Pietrow.

Z POWODU wyjazdu sprzedam budkę dobrze prosperującą. Wiadomość w administracji.

SPRZEDAM dom 16 ubikacji, 2 sklepy w dobrym punkcie, blisko Jasnej Góry, w rynku, dwa razy tygodniowo targ. Wiadomość Czesłochowa, Rynek Wieluński 2, Guznowski.

SKLEP spożywczy w dobrym punkcie z towarami i urządzeniem oraz mleczarnią z centrifugą do sprzedania. Wiadomość administracja.

SAMOCHOÓD „Fiat” 505 6-cioosobowy, kryty sprzedam w bardzo dobrym stanie. Wiadomość u dozorey domu Piłsudskiego 14. Sosnowiec.

SKLEP SPOŻYWCZY sprzedam tanio w dobrym punkcie z powodu zmian rodzinnych. Sklep, pokój, kuchnia, czynsz miesięczny 26 złotych. Wiadomość „Expres” Sosnowiec.

KINO aparat „Główka” sprzedam Lolo M., Modrzejów, Henryka 28.

SPRZEDAM fortepian, kredens i koniutiar. Dąbrowa, Kościuszki 3, Mąbra.

SPRZEDAM gramofon z płytami albo zamienię na rower. Śródulka, Piotrkowska 5, Filarski.

DO sprzedania motor „Perkun” na ropę i młockarnię szorokomłotną, w dobrym stanie, cena 2500 zł. Kubik Antoni w Nowej Wsi, gm. Mierzęcie.

SPRZEDAM tanio chryzantemy gatunkowe. Sosnowiec, Będzińska 45. ogród Nowakowskiego.

SPRZEDAM maszyny kant-wale blacharskie duże do wyrobu cegieł z piasku, 3 stajnie do wynajęcia. Sosnowiec, Małachowskiego 14, Ramus.

Nadworna fabryka pianin

T. BETTING sprzedaje na niezwykle dogodnych warunkach. Informacje i wszelkie sprawy załatwia nasz przedstawiciel p. S. Kagan w Będzinie, Małachowskiego 9. Ceny niższe.

Tapicer

Poleca otomany, tapczany, materace, kozetki klubowe, nowe i przeróbki po cenach bardzo niskich. Robota solidna. Sosnowiec, ul. Nowopogońska 16, Piotr Tomczyk.

DO sprzedania sklep spożywczy w Zagórzu, punkt dobry. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

Maszyny

do szycia gabinetową z 4 szufladami i bębnową zwykłą sprzedam tanio, używana bębnową za 160 zł. Sosnowiec, Narutowicza 20 m. 33, Harlak.

Z POWODU wyjazdu sklep z urządzeniem i towarami oraz meble do sprzedania w Zagórzu. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

SPRZEDAM biurka, bibliotekę, toaletę, wieszak do przedpokoju dębowy. - Sosnowiec, Kowalska, plac kościelny, Maj.

NIEZWYKŁA okazja, wyprzedaż pięknych drzewek owocowych po niskiej cenie. Zawiercie, Senatorska, Kaszyński.

PIEC KAFLOWY szamotowy przenośny do sprzedania. Cukiernia „Sielanek” Dąbrowa.

15 lat. DOMEK przy ul. Tatrzańkiej Sosnowiec 8 mieszkań 6.000. **PLACE** dwa 15-pretowe przy Tabelnej 1.300 jeden. Zgłoszenia Warszawska 12 Biuro „Pomoc” Sosnowiec.

DO sprzedania sklep z urządzeniem i mieszkaniem. Wiadomość w administracji.

Otomane

Dywanowa, materace, kozetki, ceny bardzo niskie. Sosnowiec, 1 Maja 14, Tomczyk.

SPRZEDAM młyn wodny z powodu zmiany rodzinnej i dobrej okolicy, 36 mórg ziemi, 7 łaki I klasa, 10 bydła, 10 świń, 2 konie, inwentarz, dochód roczny netto 12.000 zł. Cena 50.000, zostanie hipotecznie 15.000. **DOM** Król-Huta 42 mieszkań, dochód miesięczny 350 zł., - wpłaty 8.000 - 30.000 kasa miejska na

PIEC kaflowy przenośny elegancki tanio nabyć możesz. Florjańska 22 m. 3 także kaflowe rozebrane pieca, cegły.

SPRZEDAM maszynę do szycia tanio 65 zł. dobrze szyjącą i szafę. Jezor obok Niwki, Cebrał.

SZAFKA, łóżka, kredens, stół duży sprzedam. Sosnowiec, Florjańska 11 m. 41.

HARMONJE nową stoliczkową sprzedam z zamianą. Będzin, Ksawerowska 48, Hetmańczyk.

ROWER w dobrym stanie i radio 3 lampowe okazjnie sprzedam. Kol. Zuzanna, Postrach.

DOM i 2 place do sprzedania. Wiadomość Mała 2, Gospodyni.

SKLEP „Warszawianka” z telefonem i wygodnym mieszkaniem z powodu choroby do sprzedania na przystępnych warunkach. Sosnowiec, Nowopogońska 24, Grabowska.

OKAZYJNIE sprzedam gramofon najnowszy, luksusowy, szwajcarski dwóch sprężynowy, płyty najnowsze nagrania i używane nie drogo, skrzypce trzechciwierciowe, dwa rowery męski i dziecienny, pompę dwuskrzydłową nową lub zamieniam takowe. Dąbrowa, Łabędzka 13, Dobrowolski.

MASZYNE Singera bębnową krawiecką w dobrym stanie sprzedam. Wiadomość u dozorey domu Mościckiego 19, Sosnowiec.

WAPNO

palone, grube, wysokowydajne polecają: Wapienniki „BRYNICA” w Czeladzi, telefon 20.

SZYNY BUDOWLANE i waskotorowe drut kolezasty, oraz różne żelazo do użytku poleca: H. Pfeffer, Będzin, Małachowskiego 33.

OWOCARNIA do sprzedania z powodu nagłego wyjazdu. Wiadomość w administracji.

SPRZEDAM dwa place w cenie 2700 złotych. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

ABRAM LIBER zgubił książkę woj-

skową wydaną przez PKU. Pińczów.

Zgubione dokumenty

po 5 groszy za 1 wyraz.

SZCZEPAŃSKI ANTONI zgubił legitymację bezrobocia wydaną w Dąbrowie.

APOSTOLSKI KONSTANTY zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Będzin.

WALCZYK STANISŁAWA zgubiła kartę lekarską wydaną przez magistrat w Będzinie.

KOPACKI ANTONI zgubił dowód osobisty nr. 788829/W wydany przez Dyрекcję Kolejową Warszawską, który u. nieważnia.

WOJNAROWSKI BOLESŁAW zgubił książkę wojskową wydaną przez PKU. Sosnowiec, książkę nr. 84226 Kasy Chorych wydaną przez Kasę Chorych Sosnowiec.

Matrymonjalne.

JESTEM kawaler, posiadam 1200 zł. przystąpię do spółki do jakiegokolwiek interesu handlowego z inteligentną panią do lat 30, cel matrymonjalny. Zgłoszenia kierować: administracja „Expresu Zagłębia” Sosnowiec dla „Wspólnika”.

SZATYNKA wysoka inteligentna, ale brzydka, lat 26 na stałej posadzie, pozna pana od lat 26 do 35 inteligentnego, bez nałogów, także na stałej posadzie. Cel matrymonjalny. Oferty z fotografiami nadsyłać do adm. „Expresu Zagłębia” pod „Wezeł szczęścia”.

KAWALER, lat 37, na posadzie, pensja 400 zł., poszukuje inteligentnej pani w celu matrymonjalnym. Panie posiadające kilka tysięcy gotówki zechcą złożyć oferty wraz z krótkim życiorysem, o ile możliwe z fotografią, którą natychmiast zwrócę - do administracji „Expresu” pod „Zdecydowany”. Wdówki nie wykluczone.

JEZIERSKI JAN zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P.K.U. Sosnowiec.

Różne

GITARZYŚCI! Chcę się uczyć grać waszym instrumentem. Oferty do „Expresu” pod „Zaraz”.

PRACOWNIA gorsetów St. Chorzejskiej poleca pasy i biustonosze podług najnowszych fasonów paryskich. Sosnowiec, Piłsudskiego 14/2.

HEMOROJDY
„Varicol” (z kogutkiem)
Usuwa ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejsza guzy (zylaki).
Sprzedają apteki.

OFIARA.

Byli współpracownicy firmy ekspedycyjnej A. Oppenheim: J. Balsam, H. Bernikier, M. Birmanowa, A. Branicki, M. Goldberg, H. Hamburger, A. Landau, O. Lejbowicz, H. Leszczyński, A. Traub złożyli w Tow. Dobrocz. Żyd. zł. 64 jako ofiarę na „Dom sierot” ku uczczeniu pamięci bp. nieodżałowanego Marcego Oppenheima.

„NOWOCZESNE” zdjęcia pocztówkowe oraz do legitymacji i dowodów osobistych po specjalnie niskich cenach wykonuje Zakład FOTO - „WERA” Sosnowiec, 3 Maja vis a vis kościółka kolejowego.

2000 DO 3000 złotych, potrzebne na sfinansowanie przedstawicieli w Art. kul gotówkowy. Zysk gwarantowany. zł. 300 miesięcznie. Współpraca pożądana. Propozycje do administracji „Expresu Zagłębia” w Sosnowcu pod „Przedstawicielstwo”.

CUKIERNIA „Astorja” Dąbrowa Górnicza, 3-go Maja 15, obniżyła ceny smacnych obiadów: z dwóch dań 80 groszy, 3-ch 1 złoty.

MEBLE! Gabinet, stół, biblioteka, sekretarz, wszystko w orzechu, łóżka, szafa dwuchdrzwiowa dębowa, i wiele innych rzeczy, bardzo solidnie wykonane poleca Ignacy Reszka, Sosnowiec, Orla 4, ceny i warunki przystępne.

POSZUKUJE wspólniczki z kapitałem 500 - 1000 zł. do samodzielnego prowadzenia sklepu spożywczego. Zgłoszenia pisemne „Expres Zagłębia” Dąbrowa pod „Rzetelność”.

PRZYBLAKAŁ się pies wilezej rasy, odebrać można Będzin, Ksawera, Staszica 19, Leon Blicharczyk.

PODAJE do publicznej wiadomości, że budka przy ul. Florjańskiej 14 po wnieksmitowanym Janie Zielińskim jest do wypuszczenia. Właściciel Wyżniński.

DO wydzierżawienia restauracja w dobrym punkcie. Wiadomość Będzin, ul. Prez. Mościckiego 7.

NA I numer hipoteki domu murowanego poszukuję około 15.000 zł. Wiadomość apteka w Szczakowie - najlepiej osobście.

ZUZANNA Podaje do wiadomości, że za obelgi i potwarz rzucone przez Sapernakową Katarzynę sprawę oddałem do sądu. Stan. Postrach, Kol. Zuzanna 34.

ODDAM na własność dobrej rodzinie zdrowego chłopczyka, ma 5 tygodni - niechrzczony. Magdalena Filipkowska, Lipowa 2.

ZAMIENIE wózek dziecienny prawie nowy za rower. Kuźnica 12, wiadomość u dozorey.

Z DNIEM 1 października br. zostało otwarte przez B. Barbarskiego w Kielcach przy ul. Staszica 1 Biuro Pośrednika w Kupnie i Sprzedaży nieruchomości, ruchomości i w wynajmie lokali. Czynności załatwia szybko i solidnie. Przyjmuje zgłoszenia za minimalną opłatą.

KRAWCOWA przyjmuje szycie - suknie, kostiumy, wykonanie pierwszorzędne, ceny przystępne. Sosnowiec. Swobodna 3, wejście przez portiernię.

DNIA 29 września idąc w Dąbrowie ulicami: 3-go Maja, Sobieskiego, Piłsudskiego, Reymonta, zgubionego zegarek z branzoletką. Łaskawy znalazca zwróci za wynagrodzeniem „Expres” Dąbrowa.

6 FOTOGRAFIJ podczas odpustu zł. 4.95. Foto - Stelmaszczyk, Pogoń, Orla 4.

OSTRZEŻENIE. Dowiedziałem się że po Zagłębiu, a w szczególności w Sosnowcu chodzą po domach jacyś osobnicy (żydzi) i podszywają się za agentów mojej firmy. Ostrzegam przeto, że żadnych agentów nie wysyłałem. Podszycających się pod moją firmę będą ścigać sądownie. Farbiarnia i pralnia chemiczna M. Augustowski, Dąbrowa, ul. Okrzei 36, filia Sosnowiec, Mościckiego 15.

CHCESZ mieć skutecznie napisaną i załatwioną każdą sprawę zwróć się do

Biuro pisania próśb

Bednarczyka w Dąbrowie za magistratem. Porady bezinteresowne.